

BOSNA I HERCEGOVINA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

SUD BOSNE I HERCEGOVINE
СУД БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Predmet broj: S1 2 K 031704 20 K

Datum: 25.05.2021. godine

Sudija: Stanko Blagić, sudija pojedinac

PREDMET TUŽILAŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE

Protiv optuženih

Obrada Radovanovića, Zahida Delića i Mate Delića

PRESUDA

Tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine: Mirza Hukeljić

Branilac optuženog Obrada Radovanovića: Jadranko Hadžisejdić, advokat iz Broda

Branilac optuženog Zahida Delića: Predrag Herbez, advokat iz Banja Luke

Branilac optuženog Mate Delića: Rifat Konjić, advokat iz Tuzle

Sud Bosne i Hercegovine, Sarajevo, ul. Kraljice Jelene br. 88

Telefon: 033 707 100; Fax: 033 707 155

U IME BOSNE I HERCEGOVINE!

Sud Bosne i Hercegovine, po sudiji Stanku Blagić, kao sudiji pojedincu, uz učestvovanje pravnog savjetnika-asistenta Jelene Simić-Skoko, u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženih Obrada Radovanovića i dr., zbog krivičnog djela Udruživanje radi činjenja krivičnih djela iz člana 249. stav 2. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (KZ BiH) i krivičnog djela Primanje poklona i drugih oblika koristi iz člana 217. stav 1. KZ BiH, a sve u vezi sa članom 29. i 53. KZ BiH, odlučujući o optužnici Tužilaštva BiH, broj: T20 0 KTO 0017080 19 od 25.12.2019. godine, potvrđenoj dana 30.12.2019. godine, nakon održanog glavnog i javnog pretresa, u prisustvu tužioca Tužilaštva BiH Mirze Hukeljića, optuženih Obrada Radovanovića, Zahida Delića i Mate Delića i njihovih branilaca, advokata Jadranka Hadžisejdića, Predraga Herbeza i Rifata Konjića, dana 25.05.2021. godine, donio je i javno objavio:

PRESUDU

Optuženi:

- 1. Obrad Radovanović**, sin Miroslava i majke Bosiljke djevojački Kostadinović, rođen 24.05.1976. godine u Slavanskom Brodu, nastanjen ..., po narodnosti ..., državljanin ..., po zanimanju elektrotehničar energetike, sa završenom SSS, pismen, zaposlen u Upravi za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine, oženjen, otac jednog djeteta, nije služio vojsku, srednjeg imovnog stanja, neosuđivan, ne vodi se drugi krivični postupak
- 2. Zahid Delić, zv. „Zajko“**, sin Hamzalije i majke Fahire djevojački Zulfić, rođen 09.09.1955. godine u Odžaku, nastanjen u ..., po narodnosti ..., državljanin ..., po zanimanju dipl. ekonomista, sa završenom VSS, penzioner, oženjen, otac dvoje punoljetne djece, služio vojsku 1981. godine u Nišu i Rijeci, srednjeg imovnog stanja, neosuđivan, ne vodi se drugi krivični postupak
- 3. Mato Delić**, sin Marijana i majke Mare djevojački Pejić, rođen 18.01.1969. godine u Oštroj Luci, Orašje, nastanjen u ..., po narodnosti ..., državljanin ..., pismen, sa završenom SSS, oženjen, otac dvoje djece, služio vojsku 1987/88 u Mostaru, srednjeg imovnog stanja, neosuđivan, ne vodi se drugi krivični postupak

KRIVI SU

Što su:

U februaru 2019. godine, u službenim prostorijama Uprave za indirektno/neizravno oporezivanje Bosne i Hercegovine (UINO BiH), Regionalni centar Banja Luka (RC Banja Luka), Carinska ispostava Šamac (CI Šamac), i na širem području Carinskog referata na graničnom prelazu Šamac na području opštine Šamac, koristeći svojstva službenih lica UINO BIH, s pravima i obavezama koje proizlaze iz ovlaštenja propisanih članom 29.

stav 1. Zakona o upravi za indirektno oporezivanje BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 89/05), kao pripadnici grupe ljudi u smislu odredbe člana 1. stav 20. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine, a koja je formirana najkasnije početkom februara 2019. godine sa ciljem učinjenja krivičnih djela propisanih zakonom BiH, i to Delić Zahid kao viši stručni saradnik – vođa smjene u Carinskom referatu na graničnom prelazu Šamac, Zolotić Virsan kao viši saradnik - carinik u Carinskom referatu na graničnom prelazu Šamac, Radovanović Obrad kao saradnik - carinik u Carinskom referatu na graničnom prelazu Šamac i Delić Mato kao saradnik - carinik u Carinskom referatu na graničnom prelazu Šamac, a koja grupa ljudi je djelovala s ciljem pribavljanja protivpravne imovinske koristi za svoje pripadnike i druga lica, i to na način da je svako od pripadnika grupe ljudi po prethodnom međusobnom dogovoru davao svoj doprinos u izvršenju krivičnih djela, i to svaki od pripadnika grupe ljudi u odnosu na svoja službena ovlaštenja, te obim i sadržaj poslova određenih „Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji u Upravi za indirektno oporezivanje“ („Službeni glasnik BiH“, broj 29/13, u daljem tekstu Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji UINO BiH), pa je tako Delić Zahid kao vođa smjene u Carinskom referatu na graničnom prelazu Šamac, s pravima i ovlaštenjima propisanim članom 30. stav 12. tačka a) alineja 2) u vezi sa članom 30. stav 9. tačka a) alineja 2) Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji UINO BiH da rukovodi radom smjene i stara se o pravilnosti rada zaposlenih u smjeni u pogledu primjene propisa, te da poduzima odgovarajuće mjere u slučaju da postoje elementi carinskog prekršaja, svjesnim propuštanjem vršenja svojih dužnosti nadzora nad njihovim radom ostalim pripadnicima grupe ljudi i to carinicima-saradnicima stvarao uslove za realizaciju prethodno dogovorenog plana, odnosno da ostali pripadnici grupe ljudi kontinuirano, kada im se za to ukaže prilika, prilikom vršenja carinskog nadzora nad robom u carinskim postupcima pri ulasku robe na carinsko područje BiH, a koji poslovi su propisani odredbom člana 30. stav 12. tačka a) alineja 4) i 5) u vezi sa članom 30. stav 9. tačka a) alineja 4) i 5) Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji UINO BiH, od kontrolisanih lica zahtijevaju i/ili primaju poklone u vidu novca kako bi u okviru svojih ovlaštenja propustili izvršiti poslove carinskog nadzora nad robom što su bili obavezni učiniti, na šta su pripadnici grupe ljudi Zolotić Virsan, Radovanović Obrad i Delić Mato i pristajali, te naprijed navedeno i činili, da bi potom sve tako primljene poklone u vidu novca dijelili između sebe na njima poznate dijelove, pri čemu je Delić Zahid znajući da su carinici-saradnici propustili izvršiti carinski nadzor svjesno propuštao izvršiti svoje dužnosti nadzora nad pravilnošću rada carinika-saradnika, pa su tako najmanje:

Nakon što je dana 11.02.2019.godine Radovanović Obrad ponudio informatoru Državne agencije za istrage i zaštitu „Fanatikos“ da uvoze robu iz Republike Hrvatske u BiH u teretnom motornom vozilu – kombiju na graničnom prelazu Šamac bez provođenja postupka carinskog nadzora nad robom i plaćanja bilo kakvih uvoznih dadžbina na robu koju uvozi, za šta je od „Fanatikosa“ zatražio poklon u vidu novca u iznosu od 150 EUR, dana 23.02.2019.godine oko 22,00 sati, znajući da je prethodno Radovanović Obrad zatražio poklon u vidu novca u iznosu od 150 EUR za uvoz robe bez provođenja carinskog nadzora nad robom koju uvozi, Zolotić Virsan i Delić Mato u prisustvu Delić Zahida prilikom dolaska prikrivenog istražioca „Dušana“ koji se u tom trenutku nalazio sa informatorom „Fanatikos“ i koji su tom prilikom ulazili na carinsko područje BiH u teretnom motornom vozilu marke Mercedes Benz registarskih oznaka ..., primili poklon u vidu novca u iznosu od 150,00 EUR, da bi potom znajući da se u njemu nalazi roba koja podliježe provođenju carinskog nadzora propustili teretno motorno vozilo Mercedes Benz registarskih oznaka ...bez postupka provođenja carinskog nadzora nad robom koja se uvozi, i to polovne bijele tehnike – perilice rublja ukupno 3 komada, sušilice rublja ukupno 5 komada, perilice posuđa ukupno 8 komada i električni ugradbeni šporeti ukupno 4 komada

Čime su počinili krivično djelo Udruživanje radi činjenja krivičnih djela iz člana 249. stav 2. Krivičnog Zakona BiH i krivično djelo Primanje poklona i drugih oblika koristi iz člana 217. stav 1. Krivičnog Zakona BiH, a sve u vezi sa članom 29. i 53. istog Zakona.

Pa Sud optuženom **Obradu Radovanoviću**, na osnovu navedenih zakonskih propisa i uz primjenu odredbi iz člana 39., 41., 42., 46. i 48. Krivičnog zakona BiH,

- Za krivično djelo Udruživanje radi činjenja krivičnih djela iz člana 249. stav 2. KZ BiH **utvrđuje novčanu kaznu u iznosu od 5.000,00 KM (pethyljadakonvertibilnihmaraka)**

-Za krivično djelo Primanje poklona i drugih oblika koristi iz člana 217. stav 1. KZ BiH **kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine i 6 (šest) mjeseci**

Pa ga Sud, uz primjenu odredbe člana 53. stav 3. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine

O S U Đ U J E

NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 1 (JEDNE) GODINE i 6 (ŠEST) MJESECI i NOVČANU KAZNU U IZNOSU OD 5.000,00 KM (pethyljadakonvertibilnihmaraka)

Izrečenu novčanu kaznu u iznosu od 5.000,00 KM optuženi Obrad Radovanović je dužan uplatiti u korist budžeta Bosne i Hercegovine u roku od 6 (šest) mjeseci od dana pravosnažnosti presude. Ukoliko optuženi novčanu kaznu ne plati u ovom roku, Sud će istu zamijeniti kaznom zatvora u skladu sa članom 47. stav 2. KZ BiH.

Sud optuženom **Zahidu Deliću** na osnovu navedenih zakonskih propisa i uz primjenu odredbi iz člana 39., 41., 42., 46. i 48. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine,

- Za krivično djelo Udruživanje radi činjenja krivičnih djela iz člana 249. stav 2. KZ BiH **utvrđuje novčanu kaznu u iznosu od 3.000,00 KM (trihiljadekonvertibilnihmaraka)**

-Za krivično djelo Primanje poklona i drugih oblika koristi iz člana 217. stav 1. KZ BiH **kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine**

Pa ga Sud, uz primjenu odredbe člana 53. stav 3. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine

O S U Đ U J E

NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 1 (JEDNE) GODINE i NOVČANU KAZNU U IZNOSU OD 3.000,00 KM (trihiljadekonvertibilnihmaraka)

Izrečenu novčanu kaznu u iznosu od 3.000,00 KM optuženi Zahid Delić je dužan uplatiti u korist budžeta Bosne i Hercegovine u roku od 6 (šest) mjeseci od dana pravosnažnosti presude. Ukoliko optuženi novčanu kaznu ne plati u ovom roku, Sud će istu zamijeniti kaznom zatvora u skladu sa članom 47. stav 2. KZ BiH.

Sud optuženom **Mati Deliću**, na osnovu navedenih zakonskih propisa i uz primjenu odredbi iz člana 39., 41., 42., 46., 48., 49. stav 1. tačka b) i 50. stav 1. tačka d) Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine,

- Za krivično djelo Udruživanje radi činjenja krivičnih djela iz člana 249. stav 2. KZ BiH **utvrđuje novčanu kaznu u iznosu od 1.000,00 KM (hiljadukonvertibilnihmaraka)**

-Za krivično djelo Primanje poklona i drugih oblika koristi iz člana 217. stav 1. KZ BiH **kaznu zatvora u trajanju od 10 (deset) mjeseci**

Pa ga Sud, uz primjenu odredbe člana 53. stav 3. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine

O S U D U J E

NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 10 (DESET) MJESECI I NOVČANU KAZNU U IZNOSU OD 1.000,00 KM (hiljadukonvertibilnihmaraka)

Izrečenu novčanu kaznu u iznosu od 1.000,00 KM optuženi Mato Delić je dužan uplatiti u korist budžeta Bosne i Hercegovine u roku od 6 (šest) mjeseci od dana pravosnažnosti presude. Ukoliko optuženi novčanu kaznu ne plati u ovom roku, Sud će istu zamijeniti kaznom zatvora u skladu sa članom 47. stav 2. KZ BiH.

II

Na osnovu odredbi člana 110. i 111. Krivičnog zakona BiH, od optuženog Obrada Radovanovića se oduzima imovinska korist pribavljena izvršenjem krivičnog djela u iznosu od 100,00 Eura (stotinueura) koji iznos je optuženi odnosno njegovu protivrijednost izraženu u konvertibilnim markama prema važećem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine na dan uplate, dužan uplatiti u korist budžeta BiH u roku od 30 (trideset) dana od dana pravosnažnosti presude.

III

Na osnovu člana 74. KZ BiH, od optuženog Obrada Radovanovića se oduzima mobilni telefon marke HUAWEI, IMEI broja 862939030137018 sa SIM karticom broja ..., privremeno oduzet na osnovu potvrde o privremenom oduzimanju predmeta Državne agencije za istrage i zaštitu, broj: broj: 16-17/1-26/19 od 26.02.2019. godine.

IV

Na osnovu člana 198. stav 2. ZKP BiH, optuženi Obrad Radovanović, Zahid Delić i Mato Delić se obavezuju da solidarno nadoknade štetu Bosni i Hercegovini u iznosu od 78,39 KM, koji iznos su optuženi dužni uplatiti u korist budžeta BiH u roku od 30 (trideset) dana od dana pravosnažnosti presude.

V

Na osnovu člana 188. stav 1. Zakona o krivičnom postupku BiH, optuženi Obrad Radovanović, Zahid Delić i Mato Delić se obavezuju da nadoknade troškove krivičnog postupka o čijoj će visini Sud odlučiti posebnim rješenjem nakon što pribavi potrebne podatke.

O b r a z l o ž e n j e

Tok postupka

1. Optužnicom Tužilaštva Bosne i Hercegovine broj: T20 0 KTO 0017080 19 od 25.12.2019. godine, Obrad Radovanović, Zahid Delić, Virsan Zolotić i Mato Delić optuženi su da su na način, u vrijeme i na mjestu kako je to opisano u činjeničnom dijelu optužnice, počinili krivična djela Udruživanje radi činjenja krivičnih djela iz člana 249. stav 2. KZ BiH i Primanje poklona i drugih oblika koristi iz člana 217. stav 1. KZ BiH, a sve u vezi sa članom 29. i 53. KZ BiH.

2. Navedenu optužnicu sudija za prethodno saslušanje Suda BiH potvrdio je dana 30.12.2019. godine, a optuženi su se na ročištu za izjašnjenje o krivici održanom dana 07.02.2020. godine izjasnili da nisu krivi za krivična djela koja su im optužnicom stavljena na teret.

3. Glavni pretres u ovom predmetu počeo je dana 11.01.2021. godine čitanjem optužnice i iznošenjem uvodnih riječi Tužilaštva, a okončan je dana 17.05.2021. godine, iznošenjem završnih riječi Tužilaštva, branilaca optuženih i optuženih lično.

4. U toku trajanja glavnog pretresa, optuženi Virsan Zolotić je sa Tužilaštvom BiH zaključio pismeni sporazum o priznanju krivice, nakon čega je Sud, u skladu sa odredbom člana 26. ZKP BiH, u odnosu na ovog optuženog razdvojio krivični postupak te je isti nastavljen i dovršen pod posebnim brojem: S1 2 K 039725 21 K, dok je krivični postupak protiv optuženih Obrada Radovanovića, Zahida Delića i Mate Delića nastavljen pod brojem: S1 2 K 031704 20 K.

Dokazni postupak

5. Na glavnom pretresu tužilac je u svojstvu svjedoka saslušao Bejta Halilovića, Mladena Pejića i prikriivenog istražioca kodnog naziva „Dušan“, dok je u svojstvu vještaka saslušao Mladena Stupara. Po saglasnom prijedlogu tužioca i branioca tada optuženog Virsana Zolotića, kao svjedok je saslušan i tada optuženi Virsan Zolotić.

6. Od strane Tužilaštva u spis su uloženi sljedeći materijalni dokazi: Prijedlog za izdavanje naredbe za primjenu posebnih istražnih radnji, sačinjen od strane Državne agencije za istrage i zaštitu, broj I-16-17-04-1-511-42/18 od 12.02.2019. godine, uz prilog-službena zabilješka Ev.broj. 16-17/1-249/19 od 11.02.2019.godine; Prijedlog za izdavanje naredbe za određivanje posebnih istražnih radnji, sačinjen od strane Tužilaštva BiH, broj: T20 0 KTK 0017080 19 od 14.02.2019. godine; Naredba Suda BiH broj: S1 2 K 031704 19 od 15.02.2019. godine; Naredba za izvršenje naredbe izdate od strane Suda BiH, sačinjena od strane Tužilaštva BiH, broj: T20 0 KTK 0017080 18 od 15.02.2019. godine; Izvještaj o postupanju po naredbama Suda BiH, sačinjen od strane Državne agencije za istrage i zaštitu, broj: 16-17-04-1-511-62/18 od 27.02.2019. godine, uz koji se dostavljaju: Izvještaj broj: I-16-17-04-1-511/18 od 26.02.2019.godine o realizaciji naredbe Suda BiH, broj: 16-17/1-14/19 od 25.02.2019.godine; Izvještaj broj: I-16-17-04-1-511/18 od 26.02.2019.godine o realizaciji naredbe Suda BiH, broj: 16-17/1-13/19 od 25.02.2019.godine; Izvještaj broj: I-16-17-04-1-511/18 od 26.02.2019.godine o realizaciji naredbe Suda BiH, broj: 16-17/1-12/19 od 25.02.2019.godine; Izvještaj broj: I-16-17-04-1-511/18 od 26.02.2019.godine o realizaciji naredbe Suda BiH, broj: 16-17/1-11/19 od 25.02.2019.godine; Dopis Državne agencije za istrage i zaštitu, broj: I-16-04-1-511-57/18 od 27.02.2019. godine uz koji se dostavlja Izvještaj o provođenju mjera i radnji prikriivenog istražitelja, sačinjen od strane Državne agencije za istrage i zaštitu, broj: I-16-04-1-511-57/18 od 24.02.2019. godine; Dopis Državne agencije za istrage i zaštitu, broj: I-16-04/2-04-1-511-70/18 od 28.02.2019.godine uz koji se dostavlja audio-video zapis nastao

provođenjem mjera i radnji prikrivenog istražitelja po naredbi Suda BiH broj: S1 2 K 031704 19 od 15.02.2019. godine sa prilogom – 1x DVD (označen kao CD-10); Dopis Suda BiH broj: S1 2 K 031704 19 Krn od 07.03.2019. godine, uz koji se dostavlja Izvještaj o postupanju po naredbama Suda BiH, sačinjen od strane Državne agencije za istrage i zaštitu, broj: 16-17-04-511-67/18 od 28.02.2019.godine, sa priložima: Izvještaj broj: I-16-17-04-1-511/18 od 26.02.2019.godine o realizaciji naredbe Suda BiH, broj: 16-17/1-14/19 od 25.02.2019.godine, sa priložima: Usmena naredba Suda BiH, broj: 16-17/1-14/19 od 25.02.2019.godine; Zapisnik o pretresanju, broj: 16-17/1-14-1/19 od 26.02.2019.godine; Potvrda o privremenom oduzimanju predmeta, broj: 16-17/1-26/19 od 26.02.2019.godine, sa privremeno oduzetim predmetom – mobilni telefon HUAWEI, IMEI broja 862939030137018 i SIM karticom broja ...; Spisak oduzetih predmeta broj: I-16-17-04-1-511/18 od 26.02.2019.godine; Zapisnik o pretresanju, broj: 16-17/1-21/19 od 26.02.2019.godine; Zapisnik o pretresanju, broj: 16-17/1-45/19 od 26.02.2019.godine; Izvještaj broj: I-16-17-04-1-511/18 od 26.02.2019.godine o realizaciji naredbe Suda BiH, broj: 16-17/1-13/19 od 25.02.2019.godine, sa priložima: Usmena naredba Suda BiH, broj: 16-17/1-13/19 od 25.02.2019.godine; Zapisnik o pretresanju osobe, broj: 16-17/1-24/19 od 26.02.2019.godine; Zapisnik o pretresanju stana, broj: 16-17/1-14/19 od 26.02.2019.godine; Potvrda o privremenom oduzimanju predmeta, broj: 16-17/1-32/19 od 26.02.2019.godine; Potvrda o privremenom oduzimanju predmeta, broj: 16-17/1-37/19 od 26.02.2019.godine, uz privremeno oduzeti predmet – potvrda o naplati poreza za robu prijavljenu usmenim putem (CPD); Zapisnik o pretresanju broj: 16-17/1-27/19 od 26.02.2019.godine; Zapisnik o pretresanju broj: 16-17/1-46/19 od 26.02.2019.godine; Spisak privremeno oduzetih predmeta, broj: I-16-17-04-1-511/18 od 26.02.2019.godine; Izvještaj broj: I-16-17-04-1-511/18 od 26.02.2019.godine o realizaciji naredbe Suda BiH, broj: 16-17/1-12/19 od 25.02.2019.godine, sa priložima: Usmena naredba Suda BiH, broj: 16-17/1-12/19 od 25.02.2019.godine; Zapisnik o pretresanju, broj: 16-17/1-12/19 od 26.02.2019.godine; Zapisnik o pretresanju, broj: 16-17/1-29/19 od 26.02.2019.godine; Potvrda o privremenom oduzimanju predmeta, broj: 16-17/1-30/19 od 26.02.2019.godine, sa privremeno oduzetim predmetima, i to mobilni telefon SAMSUNG, IMEI broja 359077051306186/01 sa SIM karticom broja ... i mobilni telefon marke SAMSUNG, IMEI broja 355019082494437/01 i 355020082494435/01, sa SIM karticom telefonskog broja ...; Zapisnik o pretresanju, broj: 16-17/1-30/19 od 26.02.2019.godine; Zapisnik o pretresanju, broj: 16-17/1-37/19 od 26.02.2019.godine; Zapisnik o pretresanju, broj: 16-17/1-38/19 od 26.02.2019.godine; Spisak privremeno oduzetih predmeta, broj: I-16-17-04-1-511/18 od 26.02.2019.godine; Izvještaj broj: I-16-17-04-1-511/18 od 26.02.2019.godine o realizaciji naredbe Suda BiH, broj: 16-17/1-11/19 od 25.02.2019.godine, sa priložima: Usmena naredba Suda BiH, broj: 16-17/1-11/19 od 25.02.2019.godine; Zapisnik o pretresanju, broj: 16-17/1-11/19 od 26.02.2019.godine; Zapisnik o pretresanju, broj: 16-17/1-35/19 od 26.02.2019.godine; Zapisnik o pretresanju, broj: 16-17/1-28/19 od 26.02.2019.godine; Potvrda o privremenom oduzimanju predmeta, broj: 16-17/1-11/19 od 26.02.2019.godine; Spisak privremeno oduzetih predmeta, broj: I-16-17-04-1-511/18 od 26.02.2019.godine; Dopis Državne agencije za istrage i zaštitu, broj: 16-17-04-1-2186-4/19 od 07.03.2019. godine uz koji se dostavlja Izvještaj o postupanju broj: I-16-10/2-04-1-511/18 od 26.02.2019.godine, uz jedan (1) DVD označen kao CD-11; Dopis Državne agencije za istrage i zaštitu, broj: 16-17-04-1-2186-6/19 od 12.03.2019. godine uz koji se dostavljaju prilozi, i to: 1 x zapisnik o uviđaju, broj: 16-17-04-1-2186/19, Ev. Broj: 16-17/1-1/19 od 24.02.2019.godine od 24.02.2019.godine, i 2x fotodokumentacija, broj: 08-05/3-8-04.6-1-3639/18 od 25.02.2019.godine i 16-10/6-14-FD/19 od 18.02.2019.godine; Izvještaj Državne agencije za istrage i zaštitu o posebnim istražnim radnjama broj: 16-17-04-1-2186-10/19 od 28.03.2019. godine uz 3x DVD; Naredba za digitalno-forenzičko vještačenje, sačinjena od strane Tužilaštva BiH, broj T20 0 KTK 0017080 19 od 01.04.2019. godine; Zahtjev za dostavljanje informacija, sačinjen od strane Tužilaštva

BiH, broj T20 0 KTK 0017080 19 od 16.05.2019. godine; Izvještaj o posebnim istražnim radnjama, sačinjen od strane Tužilaštva BiH, broj T20 0 KTK 0017080 19 od 27.05.2019. godine; Dopis UIO BiH broj: 05/3-09-2-696-20/19 od 24.05.2019. godine sa priložima; Dopis UIO BiH broj: 05/4-3/I-09-2-307/19 od 10.07.2019. godine sa priložima; Dopis Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine, broj: 03/3-07-2-696-75/19 od 23.12.2019.godine, uz koji se dostavlja Zapisnik o procjeni vrijednosti roba, broj: 03/6-4/I-18-3-20-343/19 od 23.12.2019.godine; Dopis Agencije za forenzička ispitivanja i vještačenja, broj: 14-4-1-04-1-205-7/19 od 13.12.2019.godine, uz koji se dostavlja Izvještaj o vještačenju, broj: 14-4-1-04-1-205-6/19 od 13.12.2019.godine, uz dva (2) DVD-a označeni kao DVD-a i DVD-2; Dopis Ministarstva pravde BiH, broj: 08-14-5-7708/19 od 03.09.2019.godine uz koji se dostavlja izvod iz kaznene evidencije za Radovanović Obrada od 23.08.2019.godine; Dopis PU Odžak, broj: 02/2-5-3-04-246/19 od 30.07.2019.godine uz koji se dostavljaju izvodi iz kaznene evidencije za lica Delić Zahid i Zolotić Virsan; Izvod iz kaznene evidencije, broj: 02-2/3-3-04-436/19 od 30.12.2019. godine; Zapisnik o ispitivanju osumnjičenog Virsana Zolotića, broj: I-16-17-04-1-511/18 od 26.02.2019. godine; Izjašnjenje Pravobranilaštva Bosne i Hercegovine, broj: 04-3-10-5-A-2/21 od 16.02.2021. godine; Izvještaj o krivičnom djelu broj: 16-17-04-1-511-63/18 od 27.02.2019. godine; Zapisnik o ispitivanju osumnjičenog Delić Mate, sačinjen od strane Državne agencije za istrage i zaštitu, broj: I-16-17-04-1-511/18, Ev.broj: 16-17/1-51/19 od 26.02.2019.godine; Zapisnik o ispitivanju osumnjičenog Delić Zahida, sačinjen od strane Državne agencije za istrage i zaštitu, broj: I-16-17-04-1-511/18, Ev.broj: 58/19 od 26.02.2019.godine; Zapisnik o ispitivanju osumnjičenog Radovanović Obrada, sačinjen od strane Državne agencije za istrage i zaštitu, broj: I-16-17-04-1-511/18, Ev.broj: 16-17/1-56/19 od 26.02.2019.godine; Zapisnik o ispitivanju osumnjičenog Obrada Radovanovića, Tužilaštvo BiH, broj: T20 0 KTK 0017080 19 od 27.02.2019. godine; Zapisnik o ispitivanju osumnjičenog Obrada Radovanovića, sačinjen od strane Državne agencije za istrage i zaštitu, broj: I-16-17-04-1-511/18 od 26.02.2019. godine.

7. Odbrana optuženog Obrada Radovanovića u svojstvu svjedoka saslušala je optuženog Obrada Radovanovića i Gospu Cvijanović, dok je odbrana optuženog Zahida Delića u svojstvu svjedoka saslušala Iliju Maroševića, Ivicu Kopića i Jakuba Tomaševića.

8. Odbrana optuženog Mate Delića nije imala svojih dokaza.

Završne riječi

(a) Tužilaštvo BiH

9. U završnoj riječi **tužilac** je, ukratko interpretirajući i analizirajući sadržaj izvedenih dokaza, prvenstveno dokaze pribavljene primjenom posebnih istražnih radnji, iskaz svjedoka Virsana Zolotića i prikriivenog istražioca Dušana, ali i druge dokaze uložene u sudski spis, istakao da smatra da isti u potpunosti potvrđuju činjenične navode iz optužnice i krivicu optuženih za krivična djela koja su im optužnicom stavljena na teret. S tim u vezi, tužilac je istakao da izvedeni dokazi nesporno potvrđuju da je optuženi Obrad Radovanović sa informatorom Državne agencije za istrage i zaštitu (Agencija) Fanatikosom dogovorio uvoz polovne bijele tehnike preko graničnog prelaza Šamac bez provođenja postupka carinskog nadzora nad robom te od istog za to propuštanje zatražio poklon u novčanom iznosu od 150,00 Eura; da su sa navedenim dogovorom bili upoznati sada osuđeni Virsan Zolotić i optuženi Mato Delić i Zahid Delić koji su bili na svojim radnim mjestima u momentu dolaska Fanatikosa i prikriivenog istražica sa robom na granični prelaz Šamac; da su Virsan Zolotić i Mato Delić kritične prilike propustili izvršiti carinski nadzor nad robom koja se nalazila na teretnom motornom vozilu kojim je upravljao

informatore Fanatikos dok je prikriveni istražilac Dušan bio suvozač te od prikrivenog istražioca Dušana primili poklon u dogovorenom novčanom iznosu kao i da se sve navedeno desilo u prisustvu optuženog Zahida Delića koji je kao vođa smjene bio dužan da se stara o pravilnošću rada optuženih i da vrši nadzor nad njihovim radom. Predložio je da Sud optužene Obrada Radovanovića, Zahida Delića i Matu Delića oglasi krivim i kazni u skladu sa zakonom.

(b) Branilac optuženog Obrada Radovanovića

10. **Branilac optuženog Obrada Radovanovića, advokat Jadranko Hadžisejdić**, u završnoj riječi najprije je ukazao na zakonska obilježja krivičnog djela Udruživanje radi činjavanja krivičnih djela iz člana 249. stav 2. KZ BiH i krivičnog djela Primanje poklona i drugih oblika koristi iz člana 217. stav 1. KZ BiH te istakao da dokazi koje je Tužilaštvo izvelo na glavnom pretresu ne udovoljavaju standardu van razumne sumnje za izvođenje zaključka da su se u radnjama optuženog stekla obilježja navedenih krivičnih djela. S tim u vezi, branilac je istakao da nema dokaza da je optuženi Radovanović postao i bio pripadnik grupe ljudi te da se teza Tužilaštva o pripadnosti optuženog grupi bazira isključivo na iskazu Virsana Zolotića, koji nije potkrijepljen drugim dokazima. Branilac je dalje istakao da nema dokaza ni da je optuženi Radovanović počinio krivično djelo Primanje poklona i drugih oblika koristi, te da dokazi koje je na glavnom pretresu izvelo Tužilaštvo BiH nesporno potvrđuju da je ovo krivično djelo počinio Virsan Zolotić sam koji je propustio izvršiti carinski nadzor nad spornom robom i od prikrivenog istražioca primio poklon u iznosu 150,00 Eura. Branilac se osvrnuo i na iskaz prikrivenog istražioca koji je dat na glavnom pretresu, a koji je na nedvosmislen način potvrdio da prilikom carinske kontrole dana 23.2.2019. godine na graničnom prelazu Šamac nije vidio optuženog Radovanovića, da ga lično ne poznaje i da sa njim nikada nije razgovarao te da njegovom dolasku sa informatorom na granični prelaz Šamac nije prethodio dogovor niti telefonska komunikacija sa optuženim Radovanovićem. Branilac se osvrnuo i na druge dokaze izvedene na glavnom pretresu, prvenstveno iskaz optuženog Radovanovića koji je dao u svojstvu svjedoka, iskaz svjedoka Gospe Cvijanović kao i sadržaj audio i video snimaka koji su prezentovani u sudnici a koji, prema stavu odbrane, takođe potvrđuju da optuženi nije počnio krivičnopravne radnje za koje je optužen. Takođe je istakao da novčanice koje je prikriveni istražilac predao Virsanu Zolotiću, a koje su nesporno bile obilježene, nisu pronađene kod optuženog Radovanovića, iako je Virsan Zolotić izjavio da ih je predao optuženom. Predložio je da Sud optuženog, primjenom principa in dubio pro reo, a na osnovu odredbe člana 284. tačka c) ZKP BiH, oslobodi od optužbe budući da nema dokaza koji nesumnjivo potvrđuju činjenične navode optužbe.

11. **Optuženi Obrad Radovanović** saglasio sa navodima svog branioca iznesenim u završnoj riječi te dodao da je porodičan i častan čovjek, sa ostvarenim radnim rezultatima, a koji je nepravedno optužen za nešto što nije učinio, posebno ističući da je predmetni krivični postupak poremetio njegov i život članova njegove porodice, narušio njegovo zbog čega je često imao i ... te morao zatražiti pomoć

(v) Branilac optuženog Zahida Delića

12. **Branilac optuženog Zahida Delića, advokat Predrag Herbez**, u završnoj riječi je istakao da je tokom postupka nesporno dokazano da je njegov branjenik Zahid Delić u inkriminisanom periodu bio službena osoba, sa pravima i obavezama propisanim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji u UIO BiH, te da je kritične prilike kao vođa smjene, zajedno sa još 6 carinika, radio u smjeni na graničnom prelazu Šamac. Takođe, tokom postupka nesporno je dokazano i da je poklon u vidu novca u iznosu od 150,00

Eura od prikrivenog istražioca Dušana zatražio i primio Virsan Zolotić koji je na glavnom pretresu saslušan kao svjedok iako je imao ulogu optuženog, zbog čega se na njegovom iskazu ne može zasnivati sudska odluka. Međutim, tokom postupka, nije dokazano postojanje grupe ljudi koja je formirana radi sticanja imovinske koristi; ko je navedenu grupu organizovao; pripadnost optuženog Zahida Delića ovoj grupi niti na koji način je novac koji je Virsan Zolotić primio od prikrivenog istražioca podijeljen. Takođe, prema stavu branioca, nije dokazano ni pribavljanje imovinske koristi od strane optuženog Zahida Delića kao bitno obilježje krivičnog djela Primanje poklona i drugih oblika koristi iz člana 217. stav 1. KZ BiH, budući da je Virsan Zolotić u svom iskazu na nesumnjiv način potvrdio da od novčanog iznosa od 150,00 Eura koji je primio od prikrivenog istražioca nije ništa dao optuženom Zahidu Deliću. S tim u vezi, branilac je istakao i da bi se, eventualno, ukoliko Sud nađe dokazanim da je optuženi postupao suprotno svojim obavezama i dužnostima propisanim Pravilnikom, moglo raditi o krivičnom djelu Nesavjestan rad u službi, a nikako o krivičnim djelima za koja se optuženi tereti. Smatrajući da Tužilaštvo nije van razumne sumnje dokazalo da je optuženi počinio krivična djela za koja je optužen, predložio je da ga Sud, u skladu sa odredbom člana 284. tačka c) ZKP BiH, a primjenom načela in dubio pro reo, oslobodi od optužbe.

13. Optuženi Zahid Delić, saglasio se sa završnim riječima svog branioca, dodajući da je svoje službene dužnosti obavljao u skladu sa zakonom i da je kontrolisan od strane drugih kolega iz smjena koji su svake druge ili treće smjene dolazili na granični prelaz Šamac da provjere da li je sve u redu.

(g) Branilac optuženog Mate Delića

14. Branilac optuženog Mate Delića, advokat Rifat Konjić, u završnoj riječi je istakao da provedeni dokazi ne potvrđuju činjenične navode iz optužnice u odnosu na optuženog Matu Delića. S tim u vezi, branilac je naveo da niti jedan dokaz ne potvrđuje da je Mato Delić postao član bilo koje grupe koja je organizovana s ciljem pribavljanja imovinske koristi za sebe i druga lica. Iz provedenih dokaza, nesporno proizilazi samo da su dana 23.02.2019. godine, na graničnom prelazu Šamac, kao službenici UIO, u carinskoj ispostavi Šamac, u svojstvu službenih lica radili Zahid Delić kao viši saradnik-carinik- vođa smjene, Virsan Zolotić kao viši saradnik carinik, te kao saradnici-carinici Obrad Radovanović, Mato Delić, Ivica Kopic, Ilija Marošević i Jakub Tomašević i da su se na pozicijama na kojima je trebalo obaviti posao carinika, ova lica mijenjala svaka dva sata po sistemu rotacije. Po tom sistemu, Mato Delić se oko 22,00 sata zatekao na radnom mjestu u kućici-kontejneru carinika na graničnom prelazu, a ne po prethodnom dogovoru sa Obradom Radovanovićem kako se to navodi u optužnici. Takođe, izvedeni dokazi nesporno potvrđuju da je Mato Delić, po dolasku vozila Mercedes do kućice carinika, od informatora preuzeo dokumente i faktički započeo carinsku kontrolu, nakon čega se uključuje Virsan Zolotić koji dolazi do kućice i naređuje vozaču da vozilo parkira sa desne strane. Dakle, izvedeni dokazi nesporno potvrđuju da Mato Delić kritične prilike nije tražio niti primio bilo kakav novac od bilo koga već se sve desilo onako kako je Obrad Radovanović dogovorio sa Virsanom Zolotićem, a što je u svom iskazu i potvrdio Virsan Zolotić, kao i prikriveni istražilac Dušan. Branilac je istakao i da izvedeni dokazi potvrđuju da Mato Delić nije bio prisutan kada je Virsan Zolotić pitao informatora kako se dogovorio sa Obradom niti kada je Virsan Zolotić od prikrivenog istražioca Dušana primio novac u iznosu od 150,00 Eura.

15. Optuženi Mato Delić je istakao da je saglasan sa završnom riječju svog branioca, te da nema ništa za dodati, osim da nije kriv za krivična djela za koja je optužen.

Procesne odluke Suda

(a) Nastavijanje odgođenog glavnog pretresa

16. Odredbom člana 251. stav 3. ZKP BiH propisano je "Ako se glavni pretres drži pred drugim sud.jom, odnosno predsjednikom vjeća, glavni pretres mora ponovo početi i svi dokazi moraju se ponovo izvesti..."

17. Imajući u vidu da je tokom trajanja glavnog pretresa u ovom predmetu došlo do promjene postupajućeg sudije¹, glavni pretres u ovom predmetu je počeo iznova dana 11.01.2021. godine i svi dokazi su ponovo izvedeni.

18. Tokom trajanja glavnog pretresa, došlo je i do odgađanja glavnog pretresa na period duži od 30 dana i to između ročišta održanih dana 22.02.2021. godine i dana 19.04.2021. godine.

19. Članom 251. stav 2. ZKP BiH propisano je da glavni pretres mora ponovno početi, ako je odgađanje trajalo duže od 30 dana. Međutim, istom odredbom propisano je i da, uz saglasnost stranaka i branilaca, vijeće može odlučiti da se svjedoci i vještaci ne saslušavaju ponovo, nego da se koriste njihovi ranije dati iskazi.

20. U konkretnom slučaju, nakon odgađanja glavnog pretresa u trajanju dužem od 30 dana, stranke i branioci optuženih su dali saglasnost da se glavni pretres nastavi bez ponovnog čitanja optužnice i davanja uvodnih riječi Tužilaštva, te da se saslušani svjedoci i vještak ne pozivaju ponovo, nego da se koriste njihovi ranije dati iskazi na glavnom pretresu, zbog čega je glavni pretres samo formalno počinjao iznova, ali se saslušani svjedoci i vještak nisu ponovo saslušavali nego su korišteni njihovi ranije dati iskazi.

(b) Izmjena redoslijeda izvođenja dokaza

21. Odredbom člana 261. stav 2. ZKP BiH propisan je redoslijed izvođenja dokaza na glavnom pretresu, dok je odredbom člana 240. ZKP BiH propisano da glavni pretres teče redom koji je određen u ovom zakonu, ali da sudija, odnosno predsjednik vijeća može odrediti da se odstupi od redovnog toka raspravljanja zbog posebnih okolnosti.

22. U skladu sa odredbom člana 240. ZKP BiH, postupajući sudija je na glavnom pretresu održanom dana 08.02.2021. godine, izmijenio redoslijed izvođenja radnji glavnog pretresa, te je prihvatio saglasan prijedlog tužioca i branioca tada optuženog Virsana Zolotića da se prije saslušanja u optužnici predloženih svjedoka, u svojstvu svjedoka sasluša tada optuženi Virsan Zolotić.

23. Navedenu odluku, Sud je donio prvenstveno cijeneći odredbu člana 6. stav 2. ZKP BiH kojom je izričito propisano da se optuženom mora omogućiti da se izjasni o svim činjenicama i dokazima koji ga terete i da iznese sve činjenice i dokaze koji mu idu u korist kao i odredbu člana 259. stav 2. ZKP BiH kojom je propisano pravo optuženog da u toku

¹ Službena zabilješka Suda BiH od 27.11.2020. godine

dokaznog postupka da svoj iskaz u svojstvu svjedoka. Pri tome, Sud je imao u vidu i činjenicu da se u konkretnom slučaju radilo o saglasnom prijedlogu optužbe i odbrane tada optuženog Virsana Zolotića, a posebno zakonsko ovlaštenje koje je dato postupajućem sudiji da može izmijeniti redoslijed izvođenja dokaza i odrediti fazu postupka u kojoj će optuženi biti saslušan u svojstvu svjedoka.

24. Dakle, u konkretnom slučaju, postupajući sudija je samo omogućio optuženom Virsanu Zolotiću da iskoristi svoje zakonsko pravo iz člana 6. stav 2. ZKP BiH i 259. stav 2. ZKP BiH i da bude saslušan u svojstvu svjedoka u vlastitom predmetu, kojom prilikom je bio propisno upozoren u smislu člana 86. ZKP BiH i podvrgnut unakrsnom ispitivanju od strane odbrana optuženih. *Ovakav stav Suda već je preispitivan i potvrđen i od strane Apelacionog vjeća Suda BiH u presudi br.cj: S1 2 K 029157 20 Kž od 02.10.2020. godine.*

25. Sud cijeni da ovakvom odlukom ni na koji način nije povrijedio pravo optuženih Obrada Radovanovića, Zahida Delića i Mate Delića na odbranu, budući da su optuženi i njihovi branioci imali mogućnost da ovog svjedoka unakrsno ispituju, što su branioci i učinili, te da u okviru unakrsnog ispitivanja dovedu u sumnju kredibilitet ovog svjedoka i istinitost i pouzdanost njegovog svjedočenja. I na kraju, Sud nalazi bitnim ukazati da je iskaz ovog svjedoka cijenio u smislu odredbi člana 15. ZKP BiH i člana 281. stav 2. ZKP BiH kako pojedinačno tako i u vezi sa svim ostalim dokazima, a što će Sud detaljnije obrazložiti u dijelu presude u kojem će interpretirati i cijeniti iskaz ovog svjedoka.

(v) Određivanje mjera zaštite svjedoku kodnog naziva "Dušan"

26. Tužilac je na glavnom pretresu održanom dana 08.02.2021. godine predložio određivanje mjera zaštite svjedoku-prikrivenom istražiocu kodnog naziva „Dušan” u skladu sa članom 3. stav 1. i članom 13. stav 1. i 2. Zakona o zaštiti svjedoka pod prijetnjom i ugroženih svjedoka i to: da lični podaci svjedoka ostanu povjerljivi u trajanju od 30 godina, da se saslušanje svjedoka provede putem tehničkih uređaja za prenos slike i zvuka te da se dozvoli svjedoku da svjedoči iz druge prostorije uz korištenje elektronskog uređaja za promjenu slike.

27. Obrazlažući predmetni prijedlog, tužilac je istakao da je navedeni svjedok u konkretnom predmetu postupao, a postupa i u drugim predmetima, na realizaciji posebnih istražnih radnji korištenje prikrivenih istražilaca i korištenje informatora iz člana 116. stav 2. tačka e) ZKP BiH i simulovani i kontrolisani otkup predmeta i simulovano davanje potkupnine iz člana 116. stav 2. tačka f) ZKP BiH, te da postoji bojazan da bi kao posljedica njegovog svjedočenja, proistekla opasnost za njegovu ličnu sigurnost i sigurnost članova njegove porodice, ali i njegov budući rad na sličnim predmetima, ukoliko njegovi lični podaci, kao i lik, ne bi bili zaštićeni u predmetnom krivičnom postupku.

28. Branioci optuženih se nisu protivili navedenom prijedlogu tužioca te su odluku o istom prepustili Sudu.

29. Sud je prijedlog tužioca našao osnovanim iz razloga koje je tužilac iznio usmeno na ročištu i donio rješenje kojim se prihvata prijedlog Tužilaštva i ovom svjedoku dodjeljuje status svjedoka pod prijetnjom i mjere zaštite shodno članu 9. Zakona o zaštiti svjedoka pod prijetnjom i ugroženih svjedoka. Sud je odredio da će se ovaj svjedok ispitati putem tehničkih uređaja za prenos slike i zvuka na način da stranke i branioci mogu postavljati pitanja svjedoku, a da svjedok ne bude prisutan u sudnici.

30. U skladu s članom 12. i 13. Zakona o zaštiti svjedoka pod prijetnjom i ugroženih svjedoka, Sud je odredio da svi lični podaci ovog svjedoka ostaju povjerljivi najduže 30 godina nakon pravosnažnosti odluke i da će svjedok u ovom postupku imati pseudonim „Dušan“. U skladu s članom 13. stav 2. istog Zakona, određeno je da će se saslušanje ovog svjedoka provesti korištenjem elektronskih uređaja za promjenu slike, uz korištenje tehničkih uređaja za prenos slike i zvuka. U skladu s članom 24. istog Zakona, Sud je odredio da svi podaci vezani za mjere zaštite svjedoku čine službenu tajnu.

31. Sud je ocijenio da se svrha zaštite ovog svjedoka u konkretnom predmetu ali i njegov budući rad na provođenju posebnih istražnih radnji u drugim predmetima, može postići jedino primjenom navedenih mjera zaštite, pritom smatrajući da se primjenom istih ne krši pravo optuženih na odbranu, budući da je odbranama omogućeno da svjedoku postavljaju unakrsna pitanja te na taj način dovode u pitanje pouzdanost i istinitost njegovog kazivanja. Dakle, činjenica da je ovaj svjedok saslušan iz druge prostorije uz primjenu navedenih mjera zaštite, a ne neposredno u sudnici, ne znači da je prekršeno niti ograničeno pravo optuženih na odbranu, s obzirom da su optuženi i njihovi branioci imali mogućnost da unakrsno ispituju svjedoka, što su isti i učinili, te su jedino ostali uskraćeni u mogućnosti da vide svjedoka.

(g) Prigovori na zakonitost dokaza

32. U završnoj riječi, branilac optuženog Zahida Delića, advokat Predrag Herbez, istakao je prigovor zakonitosti iskaza svjedoka Virsana Zolotića datog na glavnom pretresu, navodeći da je Virsan Zolotić imao procesnu ulogu optuženog, zbog čega nije mogao biti saslušan kao svjedok i zbog čega se, na njegovom iskazu ne može temeljiti odluka suda u ovom predmetu.

33. Sud je navedeni prigovor našao neosnovanim.

34. Princip zakonitosti dokaza izričito je propisan odredbom člana 10. ZKP BiH koja glasi:

(1) „Zabranojeno je od osumnjičenog, optuženog ili bilo koje druge osobe koja učestvuje u postupku iznuđivati priznanje ili kakvu drugu izjavu.“

(2) „Sud ne može zasnovati svjčku odluku na dokazima koji su pribavljeni povredama ljudskih prava i sloboda propisanih ustavom i međunarodnim ugovorima koje je Bosna i Hercegovina ratifikovala, niti na dokazima koji su probavljeni bitnim povredama ovog zakona.“

(3) „Sud ne može zasnovati svjčku odluku na dokazima koji su dobijeni na temelju dokaza iz stava 2. ovog člana.“

35. Iz sadržine citiranih zakonskih odredbi jasno i nedvosmisleno proizilazi da je nezakonit onaj dokaz koji je pribavljen povredama ljudskih prava i sloboda propisanih ustavom i međunarodnim ugovorima, odnosno onaj dokaz koji je pribavljen bitnim povredama procesnog zakona. Stoga, ne dovodi svaka povreda procesnog zakona automatski i do nezakonitosti dokaza, već je neophodno zaključiti kakav je značaj navedene povrede ili propusta na osnovna prava i slobode, odnosno kakav je uticaj tog propusta u odnosu na osnovna načela krivičnog postupka. Dakle, zaključak Suda o nezakonitosti određenog dokaza ne može se zasnovati samo i isključivo na činjenici da je prilikom njegovog pribavljanja povrijeđena neka odredba procesnog zakona, već je u toj situaciji neophodno cijeliti cilj odredbe koja nije primijenjena ili je prekršena, kao i značaj tog propusta u

odnosu na osnovna prava i slobode odnosno na osnovna načela krivičnog postupka.²

36. Izuzetak od navedenog pravila, predstavljaju samo one zakonske odredbe koje u sebi sadrže izričitu zabranu zasnivanja sudske odluke na dokazima koji su pribavljeni njihovim kršenjem tj. kada kršenje ili neprimjenjivanje takvih odredbi, automatski ima za posljedicu nezakonitost dokaza koji je pribavljen kršenjem ili neprimjenjivanjem te odredbe. Tako je odredbama člana 82., 83. i 86. ZKP BiH izričito propisano kada se na iskazu svjedoka ne može zasnivati sudska odluka, a to su slučajevi kada je kao svjedok saslušano lice koje se ne može saslušati kao svjedok kao i lice koje može odbiti svjedočenje, a na to nije upozoreno ili se nije izričito odreklo tog prava ili to upozorenje nije unijeto u zapisnik, te ukoliko je oštećeni krivičnim djelom ispitan o njegovom seksualnom životu prije izvršenja krivičnog djela, a što u konkretnom predmetu nije slučaj sa iskazom svjedoka Virsana Zolotića.

37. U tom smislu, Sud prvenstveno ukazuje na stav Apelacionog vijeća Suda BiH zauzet u rješenju broj: **S1 2 K 023053 19 Kž od 22.02.2019. godine**, da je pravo optuženog na odbranu jedno od osnovnih prava optuženog i da isto obuhvata nekoliko pojedinih prava čija je osnovna karakteristika da su isključivo u funkciji odbrane optuženog, odnosno da služe jačanju njegovog položaja u krivičnom postupku. U tom smislu, uz pretpostavku nevinosti optuženog, zagarantovanu članom 3. stav 1. ZKP BiH (analogno tome član 6. stav 2. Evropske konvencije o osnovnim ljudskim pravima i slobodama – EKLJP), te tzv. minimalna prava odbrane optuženog, zagarantovana članom 6. stav 3. EKLJP, položaj optuženog u krivičnom postupku u najznačajnijoj mjeri opredjeljuje i **njegovo pravo na iskazivanje o činjenicama**, kao sastavni dio prava na pravično suđenje zagarantovanog članom 6. stav 1. EKLJP.

38. Pravo **optuženog na iskazivanje o činjenicama** zagarantovano je i domaćim krivičnoprocesnim zakonom, pa je tako u članu 6. stav 2. ZKP BiH kao osnovno načelo krivičnog postupka, koje se ima primjenjivati u cijelom njegovom toku³, propisano da se optuženom **mora** omogućiti da se izjasni o svim činjenicama i dokazima koji ga terete i da iznese sve činjenice i dokaze koji mu idu u korist, pri čemu je izbor načina i sredstava odbrane, izraz slobodne volje optuženog. Na značaj prava optuženog na iskazivanje o činjenicama, ukazuju i druge odredbe važećeg krivičnoprocesnog zakonodavstva, pa je tako odredbom člana 259. stav 2. ZKP BiH propisano da će sudija, odnosno predsjednik vijeća poučiti optuženog **da može dati iskaz** u toku dokaznog postupka u svojstvu svjedoka i ako odluči da da takav iskaz, da će biti podvrgnut direktnom i unakrsnom ispitivanju u smislu člana 262. ovog zakona, odnosno opomenut i upozoren u smislu člana 86. ovog zakona, u kojem slučaju optuženi kao svjedok ne polaže zakletvu, odnosno ne daje izjavu, a kako je i postupljeno kada je u pitanju saslušanje Virsana Zolotića u svojstvu svjedoka. U skladu sa navedenom odredbom, Sud mora omogućiti da se o tom svom pravu optuženi prethodno konsultuje s braniocem, a ukoliko nema branioca, Sud će pažljivo ispitati da li mu je branilac neophodan.

39. Daljom analizom naprijed navedenih odredbi, Sud nalazi da se radi o pravima koja pripadaju optuženom kao procesnom subjektu, te o kojim pravima se optuženi poučava (ne upozorava), a da li će se dobrovoljno odreći prava na šutnju (privilegija protiv samooptuživanja) i da li će se u toku postupka optuženi koristiti svojim pravom na iskazivanje o činjenicama zavisi od koncepta njegove odbrane, pri čemu je pravo

² Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 03 0 K 009103 14 Kž od 04.06.2015. godine

³ Vidjeti detaljnije Komentar zakona o krivičnom/kaznenom postupku u BiH, str. 55/56

optuženog na iznošenje odbrane i činjenica u svoju korist na glavnom pretresu samo ponovljeno pravo koje se osumnjičenom garantuje i u istrazi (vidjeti član 78. st. 2. tačka c) i stav 5. ZKP BiH⁴). Dakle, u slučaju kada je odbrana predložila da se u toku dokaznog postupka optuženi sasluša u svojstvu svjedoka, Sud je navedeni dokazni prijedlog, s obzirom na odredbu člana 6. stav 2. ZKP BiH, kojom su regulisana prava osumnjičenog/optuženog, kao jedno od osnovnih načela krivičnog postupka, a dovodeći istu odredbu u vezi sa članom 259. stav 2. ZKP BiH, **dužan prihvatiti**, s obzirom da Sud, za razliku od ostalih dokaznih prijedloga odbrane, u pogledu ovog dokaznog prijedloga ne uživa diskreciju (rješenje Apelacionog suda BiH broj: **S1 2 K 023053 19 Kž od 22.02.2019. godine**).

40. Dakle, nesporno je da se osumnjičenom odnosno optuženom (dakle i u istrazi a i na glavnom pretresu), u skladu sa članom 6. stav 2. ZKP BiH mora omogućiti da se izjasni o svim činjenicama i dokazima koji ga terete i da iznese sve činjenice i dokaze koji mu idu u korist. Takođe, odredbom člana 6. stav 3. ZKP BiH propisano je da osumnjičeni odnosno optuženi nije dužan iznositi svoju odbranu niti odgovarati na postavljena pitanja, što upućuju na zaključak da optuženi ima pravo i da svoj iskaz o činjenicama da i u svojstvu optuženog, kada može uskratiti odgovoriti na postavljena pitanja. Optuženom se ne može uskratiti da na glavnom pretresu da svoj iskaz o činjenicama, a isključivo je stvar izbora optuženog u kojem svojstvu će dati svoj iskaz, da li u svojstvu optuženog kao svjedoka ili samo u svojstvu optuženog. Međutim njegov iskaz o činjenicama kao izvor njihovog saznanja, u svakom slučaju predstavlja dokaz u krivičnom postupku (Vidi: presuda Vrhovnog suda FBiH broj: 08 0 K 059937 Kžž2 od 17.10.2012. godine i rješenje Vrhovnog suda FBiH broj: 08 0 K 002863 17 Kž 2 od 19.04.2017. godine).

41. U konkretnom slučaju, optuženi Virsan Zolotić iskoristio je svoje zakonsko pravo i dao iskaz o činjenicama u svojstvu svjedoka, kojom prilikom je bio upozoren na dužnost govorenja istine, te podvrgnut direktnom i unakrsnom ispitivanju, slijedom čega njegov iskaz predstavlja zakonit dokaz na kome se, a suprotno prigovoru branioca, može zasnivati sudska odluka. Takođe, prema stavu i praksi Evropskog suda za ljudska prava, ne postoji smetnja da ovaj iskaz čak bude i odlučujući za donošenje sudske odluke, odnosno da se na njemu, u odlučujućoj mjeri, temelji osuđujuća presuda.

42. Dakle, nesporno je da iskaz svjedoka Virsana Zolotića nije pribavljen povredama ljudskih prava i sloboda propisanih ustavom i međunarodnim ugovorima koje je Bosna i Hercegovina ratifikovala niti bitnim povredama ZKP BiH, niti se radi o iskazu svjedoka za koji je odredbama člana 82., 83. i 86. ZKP BiH izričito propisano da se na njemu ne može zasnivati sudska odluka, već upravo suprotno, da je ovaj iskaz pribavljen u skladu sa relevantnim odredbama ZKP BiH i to *ostvarivanjem prava optuženog na odbranu* kao jednog od elementarnih prava optuženih lica u krivičnom postupku. Stoga je Sud iskaz koji je optuženi Virsan Zolotić dao u svojstvu svjedoka na glavnom pretresu prihvatio i cijenio kao zakonito pribavljen dokaz prilikom donošenja presude, dok će se pitanjem njegove

⁴ Član 78. stav 2. ZKP BiH: Na početku ispitivanja osumnjičenom će se saopćiti za koje krivično djelo se tereti i osnove sumnje protiv njega, a poučit će se i o sljedećim pravima: ...c) da se može izjasniti o djelu koje mu se stavlja na teret i iznijeti sve činjenice i dokaze koji mu idu u korist i ako to učini u prisustvu branioca da je takav njegov iskaz dopušten kao dokaz na glavnom pretresu i da bez njegove saglasnosti može biti pročitani i korišten na glavnom pretresu. ... (5) Ako se osumnjičeni dobrovoljno odrekne prava da ne odgovara na postavljena pitanja, **mora mu se i u tom slučaju omogućiti da se izjasni o svim činjenicama i dokazima koji mu idu u korist**.

pouzdanosti i dokazne vrijednosti Sud detaljnije baviti u dijelu presude u kojem će vršiti ocjenu ovog ali i ostalih dokaza.

43. S tim u vezi, Sud nalazi bitnim ukazati da je u našem pravnom sistemu na snazi princip *slobodne ocjene dokaza*, regulisan članom 15. ZKP BiH, a iz kojeg principa proizlazi pravo Suda, kao samostalnog i nezavisnog organa na kojem leži teret utvrđivanja istine, da postojanje ili nepostojanje određenih činjenica cijeni tako da nije vezan bilo kakvim formalnim dokaznim pravilima. Ipak, zakonodavac u članu 281. ZKP BiH postavlja određeno ograničenje Sudu, propisujuću da je „*Sud dužan savjesno ocjeniti svaki dokaz pojedinačno i u vezi s ostalim dokazima i na osnovu takve ocjene izvesti zaključak je li neka činjenica dokazana.*” Pitanje da li svjedočenja svjedoka koji su zaključili sporazum o priznanju krivice (bez obzira na hronologiju svjedočenja-prije ili poslije zaključenog/dostavljenog sporazuma) predstavljaju dokaze koji imaju jednaku vrijednost kao i svi drugi dokazi koji se koriste u krivičnom postupku, na koji način se ti dokazi mogu koristiti u krivičnom postupku, odnosno na koji način će Sud pristupiti njihovoj ocjeni, su pitanja sa kojima su se više puta susretala ne samo vijeća Suda BiH, nego i Evropski sud za ljudska prava i Ustavni sud BiH.

45. Tako se prema stanovištu Ustavnog suda BiH, a koji je prihvatilo i Apelaciono vijeće Suda BiH⁵ na sve dokaze, prilikom njihove ocjene, *primjerjaju jednaki kriteriji*, pa tako i na svjedočenja svjedoka koji su sklopili sporazum o priznanju krivice, a samim tim i priznali krivicu za djela za koja se terete ili svjedoka kojima je dat imunitet. Ti dokazi imaju jednak tretman vrijednosti, kao i svi drugi dokazi i u odnosu na njih se ne primjenjuju nit pretpostavka pouzdanosti, niti nepouzdanosti. Pri tome, Ustavni sud izričito odbacuje mogućnost da se takvi dokazi automatski smatraju nepouzdanima, te da se stoga ne uzimaju u obzir ili da se isti, zbog načina na koji su dobijeni, podvrgavaju drugačijoj analizi i ocjeni u odnosu na ostale dokaze. Prema stavu Ustavnog suda, Sud je dužan prilikom razmatranja svakog svjedočenja, pa tako i svjedočenja svjedoka koji je sklopio sporazum o priznanju krivice ili dobio imunitet, postupati obazrivo i razmotriti sve činjenice koje utiču na njegovu pouzdanost.⁶ Tako Ustavni sud u svojoj odluci⁷ ističe i sljedeće: „*Iako ovakvi svjedoci često mogu biti nepouzdati, to samo po sebi nije razlog da se iskazu takvog svjedoka ne pokloni vjera.*“ Ustavni sud BiH u navedenoj odluci takođe zaključuje da, „*kada se osuđujuća presuda u najvećj mjeri zasniva na iskazu svjedoka koji je sa tužiocem sklopio sporazum o priznanju krivice, a sud ne daje logično i uvjerljivo obrazloženje za ocjenu kako tog, tako i drugih provedenih dokaza, već se ta ocjena doima proizvojnjom*“ postoji kršenje prava na pravično suđenje.

46. Dakle, Virsan Zolotić je iskoristio svoje pravo iz član 259. stav 2. ZKP BiH da bude saslušan u svojstvu svjedoka u vlastitom predmetu pri čemu je isti na glavnom pretresu bio propisno upozoren u smislu člana 86. ZKP BiH i podvrgnut unakrsnom ispitivanju od strane odbrana optuženih. Stoga, ne postoji smetnja da njegovo svjedočenje ne bude cijenjeno kao zakonit dokaz, pa i odlučujući, odnosno da se na njemu, u odlučujućoj mjeri temelji osuđujuća presuda.

⁵ Vidjeti drugostepena presuda Suda BiH broj: S1 2 K 029157 20 Kž od 02.10.2020. godine

⁶ Vidjeti, drugostepena presuda Suda BiH broj KPŽ-44/05 protiv A. Maktoufa od 04.04.2006. godine

⁷ Odluka Ustavnog suda BiH, M.Š., paragraf 37

(d) Izmjene u činjeničnom opisu izreke presude u odnosu na činjenični opis iz optužnice

47. Kako iz izvedenih dokaza na glavnom pretresu Sud nije mogao zaključiti da je optuženi Mato Delić zajedno sa osuđenim Virsanom Zolotićem od prikrivenog istražioca Dušana zahtijevao poklon u vidu novca, već samo da je poklon u vidu novca u iznosu od 150,00 Eura zajedno sa Virsanom Zolotićem primio od prikrivenog istražioca za optuženog Obrada Radovanovića kako ne bi izvršili carinski nadzor koji su bili obavezni izvršiti, Sud je u činjeničnom dijelu izreke presude izostavio riječ "zatražili". Stav Suda je da se ovakvom intervencijom u činjeničnu gradju ne dira u objektivni identitet optužbe i presude i ne čini bitna povreda krivičnog postupka i da se radi o dozvoljenoj intervenciji Suda kojom se, u skladu sa izvedenim dokazima, preciziraju krivičnopravne radnje optuženog Mate Delića. Pored toga, Sud cijeni da ovakva intervencija ide u prilog, a ne na štetu optuženom Mati Deliću, budući da se istom smanjuje kriminalna količina koja mu je optužnicom stavljena na teret.

Relevantno pravo

KRIVIČNI ZAKON BOSNE I HERCEGOVINE

Član 20. KZ BiH

Grupa ljudi je udruženje od najmanje tri lica koja su povezana radi izvršenja krivičnih djela, pri čemu svako od njih daje svoj udio u izvršenju krivičnog djela.

Udruživanje radi činjénja krivičnih djela

Član 249.

(1) Ko organizuje grupu ljudi ili na drugi način udružuje tri ili više lica u cilju počinjenja krivičnih djela propisanih zakonom Bosne i Hercegovine ako za takvo organizovanje ili udruživanje radi učinjenja pojednog krivičnog djela nije propisana teža kazna, kazniće se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(2) Ko postane pripadnik grupe ljudi ili udruženja iz stava 1. ovog člana, kazniće se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(3) Pripadnik grupe ljudi koji otkrije grupu ili pripadnik udruženja koji otkrije udruženje prije nego što je u njihovom sastavu ili za njih učinio krivično djelo, može se osloboditi od kazne.

(4) Organizator koji otkrivanjem grupe ljudi ili udruženja ili na drugi način spreči učinjenje krivičnog djela iz stava 1. ovog člana, kazniće se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine, a može se i osloboditi od kazne.

Primanje poklona i drugih oblika koristi

Član 217.

(1) Službeno ili odgovorno lice u institucijama Bosne i Hercegovine uključujući i strano službeno lice ili međunarodnog službenika ili arbitra ili sudju porotnika, kcje zahtjeva ili primi poklon ili kakvu drugu korist za sebe ili za drugo lice ili kcje primi obećanje poklona ili kakve koristi za sebe ili za drugo lice, da u okviru svkcje funkcije izvrši što ne bi smjelo izvršiti ili da ne izvrši što bi moralo izvršiti ili ko posreduje pri ovakvom podmićivanju službenog ili odgovornog lica, kazniće se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(2) Službeno ili odgovorno lice u institucijama Bosne i Hercegovine uključujući i strano službeno lice ili međunarodnog službenika ili arbitra ili sudju porotnika, kcje zahtjeva ili primi poklon ili kakvu korist za sebe ili za drugo lice, ili kcje primi obećanje poklona ili kakve koristi za sebe ili za drugo lice, da u okviru svkcje funkcije izvrši što bi moralo izvršiti ili ko posreduje pri ovakvom podmićivanju službenog ili odgovornog lica ili da ne izvrši što ne bi smjelo izvršiti, kazniće se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(3) Kaznom iz stava 1. ovog člana kazniće se službeno ili odgovorno lice u institucijama Bosne i Hercegovine uključujući i strano službeno lice ili međunarodnog službenika ili arbitra ili sudju porotnika, kcje poslje vršenja ili nevršenja iz st. 1. i 2. ovog člana, a u vezi s tim, zahtjeva ili primi poklon ili kakvu drugu korist za sebe ili za drugo lice.

(4) Primjeni poklon ili imovinska korist oduzeće se.

ZAKON O UPRAVI ZA INDIREKTNO OPOREZIVANJE

(Sl. glasnik BiH broj : 89/05)

Član 29.

(Prava i obaveze ovlaštenih službenih lica)

(1) Ovlašteno službeno lice UIO, u okviru svkcjih ovlaštenja utvrđenih zakonima Bosne i Hercegovine, ima pravo i obavezu da:

a) zahtjeva pomoć od policijskih i vkcjnih organa, kada je to neophodno radi sprečavanja ili otkrivanja krivičnih djela i prekršaja;

b) zahtjeva od lica kcja mogu pružiti pomoć prilikom prikupljanja potrebnih informacija da svjedoče ili daju informacije, daju na uvid i ustupe dokumentaciju, omoguće njeno kopiranje, pruže i druge dokaze kcje posjeduju ili kcji su pod njihovom kontrolom i da traže da navedene radnje izvrše drugi ovlašteni organi;

c) s drugim organima razmjenjuje informacije u vezi s postupcima;

d) u objektima i u drugim prostorjama poreskog obveznika ili drugog lica, izvrši uvid u poslovne knjige, dokumentaciju i podatke pohranjene u kompjuteru, zahtjeva kopiranje dokumentacije, u toku i nakon okončanog postupka za sva pitanja naplate indirektnih poreza;

e) da zaustavi prjevozno sredstvo unutar carinskog područja, stupi u njega, izvrši pregled prjevoznog sredstva i robe, pregled dokumentacije i po potrebi je izuzme i kopira, izvrši identifikaciju lica zatečenih u prjevoznom sredstvu, da stupi u prostorje aerodroma, luke, železničke i autobuske stanice, izvrši pregled svih prostorja u njima i druge radnje navedene u ovoj tački, a u slučaju potrebe, izvrši nasilno otvaranje sredstava, odnosno objekata i prostorja;

f) privremeno oduzme robu i prjevozno sredstvo u skladu sa zakonom i dokumente koji se odnose na tu robu i prjevozno sredstvo;

g) privremeno zadrži robu i prjevozno sredstvo nad kojim nije proveden postupak ili nije proveden u skladu sa zakonskim propisima;

h) spreči polazak prjevoznog sredstva za koje se sumnja da namjerava napustiti carinsko područje prije završetka propisanog postupka i/ili da zadrži dokumente;

i) vrši kontrolu lica koja dolaze ili napuštaju carinsko područje, slobodnu zonu ili carinsko skladište ili ostaju u tranzitnom području luka ili aerodroma, vrši identifikaciju lica, zahtjeva prijavu i predočavanje njihovog ličnog putnjaka, izvrši pregled ličnog putnjaka, a po potrebi i njegov pretres;

j) da izvrši pretres lica koja dolaze ili napuštaju carinsko područje, slobodnu zonu ili carinsko skladište ili ostaju u tranzitnom području luka ili aerodroma, ako postoje osnovi sumnje o prikrivanju robe koja podliježe carinskom nadzoru, pri čemu ovlašteno lice pretresa lice u odvojenoj prostorji u prisustvu svjedoka, koji moraju biti istog spola kao lice nad kojim se vrši pretres, o čemu se sačinjava zapisnik koji potpisuju ovlašteno lice, lice nad kojim se vrši pretres i svjedok;

k) izvrši pregled robe i da zahtjeva od poreskog obveznika pružanje potrebne pomoći u skladu sa zakonom i zakonskim propisima;

l) besplatno uzme uzorak robe koja podliježe nadzoru radi laboratorijske analize i drugih ispitivanja;

m) stavi obilježje na robu koja podliježe nadzoru, kao i na prjevozno sredstvo, carinsko skladište i drugi prostor u kojemu se ta roba nalazi, radi osiguranja identiteta robe i njene istovjetnosti;

n) zatvori, zapečati i oslobodi od lica i stvari mjesta i prostore gdje se vrši utovar, istovar, skladištenje ili pregled robe i prjevoznog sredstva, ako je to potrebno za vršenje nadzora ili da ograniči kretanje na takvim mjestima, prostorima ili prjevoznim sredstvima;

o) unutar carinskog područja, kada je to potrebno radi primjene mjera nadzora, odredi mjesto i kontrolira pravac kretanja robe i/ili prateću robu;

p) vrši naplatu novčane kazne u skladu sa zakonom;

- r) *upotrijebi opravdanu silu kada je to potrebno za izvršavanje njegovih službenih dužnosti;*
- s) *nosi lako oružje;*
- t) *obavlja inspekcjski nadzor, izvršava prinudnu naplatu indirektnih poreza i na drugi način primjerjue ovlaštenja u skladu sa zakonom;*
- u) *utvrđuje poreski dug obveznika na osnovu njegovih poslovnih knjiga i evidencija i drugih dokaza, uključujući sve činjenice na osnovu indicija;*
- v) *izuzme knjige i evidencije i druge predmete potrebne za provođenje i izvršavanje poreskih zakona;*
- z) *privremeno oduzme robu i predmete poreskog obveznika u svrhu naplate poreskih dugova, kada postoji osnovana sumnja da je naplata duga neizvjesna i da vrši prijavu poreskih prekršaja;*
- aa) *dostavlja informacije organima koji nisu nadležni za poreze i da od njih traži da okončaju ili odbiju izdavanje ili obnavljanje dozvole poreskim obveznicima koji nisu izmirili svoju obavezu, a postoji vjerovatnoća da dug neće biti izmiren;*
- bb) *koristi i druga ovlaštenja utvrđena zakonom.*

Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji u UIO BiH

Član 30. stav 12. tačka a) alineja 2) u vezi sa članom 30. stav 9. tačka a) alineja 2)

VIŠI STRUČNI SARADNIK-VOĐA SMJENE

Opis poslova: rukovodi radom smjene; stara se o pravilnosti rada zaposlenih u smjeni u pogledu primjene propisa, ...u slučaju da postoji elementi carinskog prekršaja preduzima odgovarajuće mjere; po potrebi vrši pregled robe u postupku carinjenja...

Član 30. stav 12. tačka a) alineja 4) i 5) u vezi sa članom 30. stav 9. tačka a) alineja 4) i 5)

SARADNIK-CARINIK

Opis poslova: vrši poslove carinskog nadzora nad robom smještenom u carinskim skladištima i drugim prostorijama, poslove carinskog nadzora nad robom u carinskim postupcima s ekonomskim učinkom, kao i drugom carinskom robom i prevoznim sredstvima, ...

Opšta razmatranja i dokazni standardi

48. U skladu sa osnovnim načelima ZKP BiH i Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda (EKLJP), te principom slobodne ocjene dokaza, Sud je *pažljivo razmotrio sve dokaze* izvedene na glavnom pretresu. Slobodna ocjena dokaza oslobođena je formalnih pravila koja bi *a priori* određivala vrijednost pojedinih dokaza. Vrijednost dokaza nije unaprijed određena, ni kvalitativno, ni kvantitativno. Ocjena dokaza obuhvata logičku i psihološku ocjenu te, iako ne postoje pravna, ni formalna pravila ocjene, ista je vezana za pravila ljudskog mišljenja i iskustva. U skladu sa principom slobodne ocjene dokaza, u toku glavnog pretresa relevantne činjenice mogu se utvrđivati neposrednim i posrednim dokazima, odnosno indicijama. Neposredni dokazi su oni dokazi koji neposredno potvrđuju spornu činjenicu. Posrednim dokazima se istinitost sporne činjenice utvrđuje putem drugih činjenica, odnosno posredni dokazi predstavljaju dokaze o činjenicama o događaju ili krivičnom djelu, iz kojih logično proizilazi predmetna činjenica.

49. Prilikom ocjene iskaza svjedoka koji su svjedočili na glavnom pretresu, Sud je u sklopu svjedočenja cijenio njihovo držanje i ponašanje tokom davanja iskaza, ispitao konzistentnost njihovih iskaza datih u sudnici, uporedio činjenice o kojima je određeni svjedok svjedočio sa činjenicama koje su potvrđene od strane drugih svjedoka, te činjenicama utvrđenim materijalnim dokazima, a sve kako bi se utvrdilo da li su potkrijepljeni ili osporeni drugim dokazima u ovom predmetu.

50. Istovremeno, Sud je vodio računa da navede jasne i razumljive razloge na kojima zasniva svoju odluku, pri tome imajući u vidu da nije u obavezi da daje detaljne odgovore na svako pitanje, ali ako je činjenica ili dokaz od suštinske važnosti za ishod predmeta, Sud se u tom slučaju mora pozabaviti sa njim u svojoj presudi.⁸ Sud je imao u vidu da, saglasno praksi ESLJP, Sud, iako je obavezan dati razloge za svoju odluku, ne mora se detaljno baviti svakim argumentom i prigovorom koji je iznijela neka od strana u postupku. Iz navedenog jasno proizilazi da se Sud nije dužan baviti svakim dokazom posebno⁹, već je u smislu odredaba članova 15. i 281. ZKP BiH dužan da se bavi u prvom redu onim dokazima koji su nužni za ostvarenje svrhe ove presude.¹⁰

51. Dakle, obaveza Suda je da, iako presudu donosi na temelju savjesne ocjene svih izvedenih dokaza, u obrazloženju presude izloži samo one dokaze koji su bili od značaja za njeno donošenje. Saglasno navedenom, Sud je prilikom donošenja ove presude cijenio sve dokaze optužbe i odbrane koji su izvedeni na glavnom pretresu, ali će u presudi obrazlagati samo one dokaze na kojima je utemeljio svoju odluku, dok dokaze koji na odlučujući način nisu uticali na utvrđivanje činjeničnog stanja i izvedene zaključke Suda, Sud neće detaljnije obrazlagati.

⁸ Presuda Evropskog suda za ljudska prava (ESLJP) u predmetu *Van der Hurk protiv Nizozemske*, 19.04.1994.godine, paragraf 61: „...[S]udovi nisu dužni da daju detaljne odgovore na svako pitanje.“

⁹ ESLJP je tako zauzeo stanovište da: „[S]udovi nisu dužni da daju detaljne odgovore na svako pitanje.“ Vidi *Van de Hurk vs the Netherlands*, 19.april 1994. godine, str. 61.

¹⁰ Vidjeti presudu Pretresnog vijeća MKSJ u predmetu *Tužilac protiv Dar'ja Kordića i Mar'ja Čerkeza*, predmet br.IT-95-14/2-T od 26.2.2001., paragraf 20., te presudu Žalbenog vijeća u istom predmetu broj: IT-95-14/2-A od 17-12-2004., paragraf 382.

Dokazi i ocjena dokaza

52. Ocjenom dokaza izvedenih na glavnom pretresu, Sud je sa sigurnošću utvrdio da su optuženi Obrad Radovanović, Zahid Delić i Mato Delić, svojim radnjama opisanim u izreci presude počinili krivično djelo Udruživanje radi činjenja krivičnih djela iz člana 249. stav 2. i krivično djelo Primanje poklona i drugih oblika koristi iz člana 217. stav 1. Krivičnog Zakona BiH, a sve u vezi sa članom 29. i 53. istog Zakona i za ista ih oglasio krivim.

53. Prema zakonskoj odredbi iz člana 249. stav 2. KZ BiH krivično djelo Udruživanje radi činjenja krivičnih djela čini lice koje postane pripadnik grupe ljudi ili udruženja koja je organizovana u cilju učinjenja krivičnih djela propisanih zakonom Bosne i Hercegovine. Dakle, navedenom zakonskom odredbom, inkriminisano je samo pripadništvo grupi koja je organizovana radi činjenja krivičnih djela, te se krivično djelo smatra učinjenim bez obzira na to da li je u sastavu grupe učinjeno neko drugo krivično djelo propisano zakonom Bosne i Hercegovine. Stoga ovo krivično djelo predstavlja samostalno krivično djelo čija se radnja izvršenja sastoji u samom pripadništvu grupi ljudi koju, u skladu sa odredbom člana 1. stav 20. KZ BiH, čine najmanje tri lica koja su povezana radi izvršenja krivičnih djela, pri čemu svako od njih daje svoj udio u izvršenju krivičnog djela. Izvršilac ovog krivičnog djela može biti svako lice.

54. Krivično djelo Primanje poklona ili drugih oblika koristi iz člana 217. stav 1. KZ BiH čini službeno ili odgovorno lice u institucijama BiH, koje zahtijeva ili primi poklon ili kakvu drugu korist za sebe ili drugo lice, da u okviru svoje funkcije ne izvrši što bi moralo izvršiti.

55. Dakle, izvršilac ovog krivičnog djela može biti samo *službeno ili odgovorno lice* u institucijama BiH, uključujući i strano službeno lice, međunarodnog službenika ili arbitra ili sudiju porotnika. Odredbom člana 1. tačka 3. KZ BiH je propisano da je službeno lice izabrani ili imenovani funkcioner u organima zakonodavne, izvršne i sudske vlasti BiH i u drugim državnim i upravnim ustanovama ili službama koje vrše određene upravne, stručne i druge poslove u okviru prava i dužnosti vlasti koja ih je osnovala; lice koje stalno ili povremeno vrši službenu dužnost u navedenim upravnim organima ili ustanovama; ovlašteno lice u privrednom društvu ili u drugom pravnom licu kojem je zakonom ili drugim propisom donesenim na osnovu zakona povjereno vršenje javnih ovlaštenja, a koje u okviru tih ovlaštenja obavlja određenu dužnost; te drugo lice koje uz naknadu ili bez naknade obavlja određenu službenu dužnost na osnovu ovlaštenja iz zakona ili drugog propisa donesenog na osnovu zakona.

56. Subjektivnu stranu i jednog i drugog krivičnog djela čini *direktni umišljaj*.

57. Imajući u vidu naprijed navedena zakonom propisana bitna obilježja bića predmetnih krivičnih djela te dovodeći ista u vezu sa izvedenim dokazima, Sud je sa sigurnošću utvrdio da su optuženi Obrad Radovanović, Zahid Delić i Mato Delić, na način, u vrijeme i na mjestu kako je to opisano u činjeničnom dijelu izreke presude, počinili krivična djela Udruživanje radi činjenja krivičnih djela iz člana 249. stav 2. i krivično djelo Primanje poklona i drugih oblika koristi iz člana 217. stav 1. Krivičnog Zakona BiH.

58. Polazeći prvenstveno od zakonske definicije grupe iz člana 1. stav 20. KZ BiH, a koja predstavlja udruženje od najmanje tri lica povezana radi izvršenja krivičnog djela, pri čemu svako od njih daje svoj udio u izvršenju krivičnog djela, te dovodeći istu u vezu sa dokazima optužbe izvedenim na glavnom pretresu, a koje će Sud u nastavku interpretirati i cijeliti, Sud je nesporno utvrdio da su se optuženi Obrad Radovanović, Zahid Delić, Mato Delić i osuđeni Virsan Zolotić, u februaru mjesecu 2019. godine udružili i povezali i tako

postali pripadnici grupe ljudi povezanih radi izvršenja krivičnog djela Primanje poklona i drugih oblika koristi iz člana 217. stav 1. KZ BiH i pribavljanja protivpravne imovinske koristi, pri čemu je svako od njih u odnosu na službena ovlaštenja i obim poslova koja je imao u skladu sa svojim radnim mjestom unutar UIO BiH- u Carinskom referatu na graničnom prelazu Šamac, neizvršavanjem svojih službenih radnji koje je morao izvršiti, davao svoj udio u izvršenju krivičnog djela Primanje poklona i drugih oblika koristi iz člana 217. stav 1. KZ BiH.

59. Izvedeni dokazi, a koje će Sud u nastavku detaljno analizirati i cijiniti, nesporno potvrđuju povezanost radnji optuženih Obrada Radovanovića, Mate Delića kao saradnika-carinika i sada osuđenog Virsana Zolotića i njihovih radnji u izvršenju krivičnog djela koje su se međusobno nadopunjavale i činile jednu cjelinu, a koji su, po prethodnom dogovoru, suprotno svojim pravima i obavezama propisanim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji u Upravi za indirektno oporezivanje propuštali izvršiti obavezan carinski nadzor nad robom koja se uvozi u BiH i naplatiti carinske dažbine, te od uvoznika za to propuštanje tražili i primali poklone u vidu novca, kao i radnji optuženog Zahida Delića koji je kao viši stručni saradnik-vođa smjene na carinskom referatu na graničnom prelazu Šamac suprotno svojim ovlaštenjima i dužnostima propisanim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji u Upravi za indirektno oporezivanje, propuštao dužnost nadzora nad pravilnošću rada optuženih Obrada Radovanovića i Mate Delića, te osuđenog Virsana Zolotića, i na taj način odobravao i omogućavao istima da propuštaju izvršiti obavezan carinski nadzor nad robom koja se uvozi u BiH te da za to propuštanje zahtijevaju i primaju poklone od uvoznika.

60. Ovakvo činjenično utvrđenje Suda nesporno proizilazi iz iskaza svjedoka **Viršana Zolotića** koji je potvrdio da je tokom mjeseca februara 2019. godine zajedno sa optuženim Obradom Radovanovićem, Zahidom Delićem i Matom Delićem radio zajedno u smjeni u Carinskom referatu na graničnom prelazu Šamac te da se, sem događaja od 23.02.2019. godine, dešavalo da su oni zajedno, tokom smjene, propuštali izvršiti carinski postupak koji su inače bili dužni izvršiti po zakonu i da su u tim slučajevima od lica koja su bila predmet kontrole tražili i primali poklone u vidu manjih novčanih iznosa za ta propuštanja. Svjedok je potvrdio da se u tim slučajevima nekada radilo i o uvozu polovne bijele tehnike i da nije bio prvi put da se preko njihovog graničnog prelaza na način kao što se desilo i dana 23.02.2019. godine, za poklon u vidu novca, uvezla polovna bijela tehnika bez obavljanja carinskog nadzora i bez plaćanja carinskih dažbina.

61. Daljom ocjenom izvedenih dokaza, Sud je sa sigurnošću utvrdio da je optuženi Obrad Radovanović, ponudio informatoru Agencije da uveze polovnu bijelu tehniku u BiH iz Republike Hrvatske preko graničnog prelaza Šamac, bez provođenja postupka carinskog nadzora nad robom i naplate carinskih dažbina i da je za to zatražio poklon u vidu novca u iznosu od 150 Eura, a da su optuženi Mato Delić i sada osuđeni Virsan Zolotić, znajući za takav prethodni dogovor optuženog Obrada Radovanovića sa informatorom, dana 23.02.2019. godine, u dogovoru sa optuženim Radovanovićem, svjesno i voljno propustili teretno motorno vozilo marke Mercedes Benz žute boje bez provođenja postupka carinskog nadzora nad robom i naplate carinskih dažbina, iako su znali i vidjeli da se na njemu nalazi polovna bijela tehnika koja podliježe provođenju carinskog nadzora, te tom prilikom od prikriivenog istražioca primili dogovoreni novčani iznos od 150 Eura za optuženog Radovanovića, kao i da se sve to desilo u prisustvu optuženog Zahida Delića kao vođe smjene i njihovog neposrednog pretpostavljenog koji je tom prilikom, svjesno i voljno, iako je znao i vidio da optuženi Delić i osuđeni Zolotić nisu izvršili carinski nadzor nad robom niti naplatili carinske dažbine te da su za to propuštanje primili novčani iznos od 150 Eura, propustio izvršiti dužni nadzor nad pravilnošću njihovog rada.

62. Ovakvo činjenično utvrđenje Sud je zasnovao prvenstveno na iskazu svjedoka Virsana Zolotića, iskazu i **pismenom izvještaju** prikrivenog istražioca Dušana, kao i **sadržaju audio i video snimaka** pribavljenih primjenom posebnih istražnih radnji po naredbama Suda BiH, ali i drugim dokazima koji su izvedeni na glavnom pretresu.

63. Sud je prvenstveno nesporno utvrdio *svcjstvo optuženih* kao službenih lica u institucijama BiH i to Uprave za indirektno oporezivanje BiH (UIO BiH), u vrijeme izvršenja krivičnog djela, a imajući u vidu definiciju službenog lica datu u odredbi člana 1. tačka 3. KZ BiH. Da je optuženi Obrad Radovanović u vrijeme izvršenja krivičnog djela bio raspoređen na radno mjesto i obavljao poslove saradnika-carinika u Carinskom referatu na graničnom prelazu Šamac, Sud je utvrdio uvidom u Ugovor o radu UIO BiH broj: 01-34-2-55-153/15 od 20.01.2015. godine. Da je optuženi Zahid Delić u vrijeme izvršenja krivičnog djela bio raspoređen na radno mjesto i obavljao poslove višeg stručnog saradnika-vođe smjene u Carinskom referatu na graničnom prelazu Šamac, Sud je utvrdio uvidom u Rješenje o internom premještanju državnog službenika UIO broj: 01-34/-2-55-1038/15 od 04.05.2015. godine. Da je optuženi Mato Delić u vrijeme izvršenja krivičnog djela bio raspoređen i obavljao poslove radnog mjesta saradnik- carinik u Carinskom referatu na graničnom prelazu Šamac počev od 06.02.2012. godine, nesporno proizilazi iz Ugovora o radu UIO BiH, broj: 01-34-2-54-44/12 od 02.02.2012. godine. Dakle, nesporno je da su optuženi u vrijeme izvršenja krivičnog djela Primanje poklona i drugih oblika koristi iz člana 217. stav 1. KZ BiH, *imali svcjstvo službenog lica u institucijama BiH*, a koje je svojstvo potrebno utvrditi budući da je predmetno krivično djelo određeno svojstvom počinioca (*delicta propria*).

64. Da su optuženi Obrad Radovanović i Mato Delić obavljajući poslove i zadatke radnog mjesta saradnika-carinika u Carinskom referatu na graničnom prelazu Šamac, bili dužni da vrše poslove carinskog nadzora nad robom i prevoznim sredstvima u carinskim postupcima, nesporno proizilazi iz odredbi člana 30. stav 12. tačka a) alineja 5) u vezi sa članom 30. stav 9. tačka a) alineja i 5) Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji u UIO kojima je propisan opis poslova ovog radnog mjesta. Da je optuženi Zahid Delić, obavljajući poslove i zadatke radnog mjesta viši stručni saradnik-vođa smjene bio dužan da se stara o pravilnosti rada zaposlenih u smjeni (saradnika-carinika) u pogledu primjene propisa te da preduzima odgovarajuće mjere u slučaju da postoje elementi carinskog prekršaja, nesporno proizilazi iz odredbi člana 30. stav 15. tačka b) alineja 2) u vezi sa članom 30. stav 9. tačka a) alineja 2) Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji u UIO kojima je propisan opis poslova ovog radnog mjesta.

65. Da su optuženi postupili upravo suprotno svojim službenim dužnostima i to optuženi Obrad Radovanović dogovarajući sa informatorom Fanatikos uvoz polovne bijele tehnike preko graničnog prelaza Šamac bez provođenja postupka carinskog nadzora i naplate carinskih dažbina te zahtijevanjem novčanog iznosa od 150,00 Eura za to propuštanje kao i primanjem novčanog iznosa od 150,00 Eura koje su na ime poklona za njega od prikrivenog istražioca primili optuženi Mato Delić i osuđeni Virsan Zolotić; optuženi Mato Delić propuštanjem zajedno sa osuđenim Virsanom Zolotićem dužnosti vršenja carinskog nadzora nad robom koja se kritične prilike na graničnom prelazu Šamac nalazila u teretnom motornom vozilu marke Mercedes Benz registarskih oznaka ... kojim je upravljao informator Fanatikos, dok se prikriveni istražilac Dušan nalazio na mjestu suvozača i naplate carinskih dažbina te primanjem novčanog iznosa od 150,00 Eura za to propuštanje za optuženog Obrada Radovanovića, a optuženi Zahid Delić *propuštanjem vršenja dužnog nadzora nad pravilnošću rada* optuženog Mate Delića i osuđenog Virsana

Zolotića iako je znao da isti nisu izvršili carinski nadzor nad robom i da su za to propuštanje primili novčani iznos od 150,00 Eura, sa sigurnošću potvrđuje iskaz svjedoka Virsana Zolotića, iskaz i pismeni izvještaj prikrivenog istražioca Dušana, kao i sadržaj audio i video snimaka koje će Sud u nastavku interpretirati i ocijeniti.

66. Tako je **svjedok Virsan Zolotić**, u svom iskazu opisao kako je dana 23.02.2019. godine radio u smjeni u Carinskom referatu na graničnom prelazu Šamac zajedno sa optuženim Obradom Radovanovićem, Zahidom Delićem, Matom Delićem i još trojicom kolega. Nakon preuzimanja smjene u 19,00 sati, radili su uobičajene poslove po protokolu, Obrad je naplatio CPD blok dok su on i Zahid imali TR prijavu da upute u CI Visoko. Otprilike pola sata nakon preuzimanja smjene, znači oko 19,30 sati, Obrad je otišao po večeru u Šamac, da bi mu nakon izvjesnog vremena, putem aplikacije viber, na njegov mobilni telefon Obrad poslao poruku da će na granični prelaz doći njegov prijatelj Žučo sa ženom i da ga propuste bez vršenja carinskog nadzora, na šta je on pristao. Po dolasku kombija žute boje na granični prelaz, izašao je iz svoje kancelarije i uputio se do carinske kućice u kojoj se u tom momentu nalazio optuženi Mato Delić koji je već bio zaustavio pomenuti kombi žute boje i započeo kontrolu istog. Po dolasku do carinske kućice Matu je upitao da li je to „onaj Obradov“ na šta mu je Mato odgovorio da jeste, da bi potom Mato pitao vozača kombija ima li spisak stvari te ga uputili da vozilo parkira sa desne strane kako bi izvršili pregled stvari. On i Mato su zajedno prišli vozilu, preuzeo je od Mate dokumentaciju, a nakon što je Fanatikos otvorio zadnja vrata kombija, samo su letimično pogledali robu koja se nalazila na istom te, iako su vidjeli da se na istom nalazila polovna bijela tehnika koja je podlijegala provođenju postupka carinskog nadzora i naplati carinskih dažbina (kućanski aparati- perilice za suđe i veš, ugradbeni šporeti, ...), istu nisu detaljno pregledali niti su naplatili carinske dažbine. Svjedok je dalje naveo kako je, a nakon što je vozač kombija otvorio zadnja vrata, sa mjesta suvozača izašao prikriveni istražilac kojeg je svjedok pitao je li on Obradov i kako su se on i Obrad dogovorili, na šta mu je prikriveni istražilac odgovorio da jeste i da su dogovorili novčani iznos od 150 Eura. U tom trenutku, pored njega su stajali Mato Delić s njegove lijeve strane i Zahid Delić na par koraka sa njegove desne strane te su mogli vidjeti sve što se dešavalo i čuti njegov razgovor sa prikrivenim istražiocem. Nakon što mu je prikriveni istražilac rekao za svoj dogovor sa Obradom, ušli su u zgradu u kojoj se nalaze njihove službene prostorije a koja se nalazila u neposrednoj blizini parkiranog kombija gdje je od prikrivenog istražioca primio novčani iznos od 150 eura i to 3 novčanice u apoenima od po 50 Eura koje je stavio u džep, a potom je Fanatikosu i prikrivenom istražiocu rekao da se dalje snalaze sami. Po njihovom odlasku sa graničnog prelaza, on i kolege su nastavili raditi uobičajene poslove. Bilo mu je sumnjivo zašto se Obrad toliko dugo zadržao u Šamcu koji je bio udaljen svega 2 km od graničnog prelaza. Po povratku Obrada iz Šamca, sjeli su u prostoriju u kojoj inače gledaju TV i večeraju i nakon što su završili sa večerom, Obradu je rekao da je bio „onaj njegov“ i da je ostavio 150 Eura a potom iz džepa izvadio 3 novčanice od po 50 E i predao ih Obradu. U tom trenutku, on i Obrad su bili sami u toj prostoriji. Ujutru, po završetku smjene, Obrad mu je dao novčani iznos od 20 Eura, nakon čega je otišao kući. Svjedok je ostao pri tvrdnji da je optuženim Mati Deliću i Zahidu Deliću bilo poznato da u konkretnom slučaju nije izvršen obavezan carinski nadzor nad robom i da je od prikrivenog istražioca primio 150 Eura za to propuštanje jer im je on to lično rekao prije nego što se Obrad vratio iz Šamca. Nije mu poznato da li je Obrad od novčanog iznosa od 150 Eura, sem njemu, određene novčane iznose dao i Mati i Zahidu. U njegovom prisustvu nije.

67. Branilac optuženog Obrada Radovanovića, tokom unakrsnog ispitivanja, pokušao je diskreditovati ovog svjedoka i dovesti u sumnju istinost i vjerodostojnost njegovog kazivanja na glavnom pretresu, imputirajući da je svjedok o kritičnom događaju u istrazi, prilikom svog prvog ispitivanja u Državnoj agenciji za istrage i zaštitu dana

26.02.2019. godine, drugačije govorio o ovim činjenicama, posebno ukazujući na to da tada uopšte nije spomenuo da mu je Obrad dao određeni novčani iznos.

68. Tako je branilac svjedoku prilikom unakrsnog ispitivanja predočio dio iskaza datog na Zapisnik o ispitivanju osumnjičenog Virsana Zolotića, Državna agencija za istrage i zaštitu BiH, broj: I-16-17-04-1-511/18 od 26.02.2019. godine „čovjek je izvadio novac u iznosu od 150 E i dao mi. Novac mi je dao u hodniku, nje bilo svjedoka. Potom taj čovjek sjeda u kombi zajedno sa drugim licem i odlaze s prelaza, a ja sa novcem odlazim u svcju kancelar.ju. Zatim u mcju kancelar.ju ulaze kolege Zahid i Mato i ja im saopštavam da mi je ovaj Obradov dao 150 E. Oni nisu ništa prokomentarisali. Posl.je izvjednog vremena oko 30 minuta na prelaz dolazi kolega Obrad te smo se našli u kancelar.ji ga je ručamo. Tu sam mu rekao „onaj tvcj“ je ostavio 150 Eura i ja sam mu predao taj novac. Obrad n.je ništa prokomentarisao samo je uzeo novac. Mi smo tu u zgradi još sjedili, večerali i radili smjenu do narednog jutra odnosno do 07,00 časova.“

69. Međutim, iz sadržine prezentovanog dijela iskaza, nesporno proizilazi da je svjedok i u istrazi na identičan način iskazivao o ovim činjenicama kao i na glavnom pretresu. Jedina razlika je u tome što svjedok prilikom prvog ispitivanja u istrazi zaista nije spomenuo da mu je Obrad Radovanović po završetku smjene dao novac i u kojem iznosu. Međutim, svjedok je, pojašnjavajući kako je došlo do ove razlike u iskazima, razložno i uvjerljivo pojasnio da ga prilikom prvog ispitivanja u Državnoj agenciji za istrage i zaštitu niko od ovlaštenih službenih lica nije ni pitao šta se dalje desilo sa novcem nakon što ga je predao Obradu, a što potvrđuje i sadržaj Zapisnika o ispitivanju osumnjičenog Virsana Zolotića, Državna agencija za istrage i zaštitu BiH, broj: broj: I-16-17-04-1-511/18 od 26.02.2019. godine. Sud je ovakvo pojašnjenje svjedoka prihvatio kao uvjerljivo i razložno, nalazeći da u konkretnom slučaju suštinski i nema razlike u iskazima ovog svjedoka, budući da svjedok Zolotić ni prilikom prvog ispitivanja nije negirao da je od optuženog Radovanovića primio određeni novčani iznos nego nije pitan na te okolnosti, zbog čega se i ne može govoriti da je svjedok u pogledu ove činjenice drugačije govorio u istrazi u odnosu na glavni pretres.

70. Sud je iskazu svjedoka Virsana Zolotića u cjelosti poklonio vjeru, nalazeći da je isti objektivn, istinit i pouzdan i da je ovaj svjedok na detaljan, dosljedan i uvjerljiv način opisao krivičnopravne događaje i kakva je bila njegova, ali i uloga optuženih Obrada Radovanovića, Zahida Delića i Mate Delića u istim. Činjenica jeste da se radi o specifičnom svjedoku koji je bio saoptužen, a kasnije je i osuđen za isto krivično djelo. Međutim, navedena činjenica, samo po sebi nije razlog da se iskazu ovog svjedoka ne može i ne treba pokloniti vjera, posebno imajući u vidu činjenicu da je prilikom njihovog saslušanja na glavnom pretresu, odbranama svih optuženih pružena mogućnost unakrsnog ispitivanja i mogućnost da prilikom unakrsnog ispitivanja eventualno nađu nedosljednosti u iskazu ovog svjedoka i da ga diskredituju, slabeći mu značaj i snagu, a što odbrane, po ocjeni Suda, nisu uspjele učiniti. Imajući to u vidu, Sud je ovaj iskaz prihvatio kao zakonit i pouzdan dokaz na kome se može zasnivati sudska odluka te je isti i cijenio kako pojedinačno tako i u vezi sa ostalim dokazima, a sve u skladu sa načelom slobodne ocjene dokaza propisanim članom 15. ZKP BiH. Pored toga, Sud na strani ovog svjedoka nije našao niti jedan motiv lične ili bilo koje druge prirode zbog kojeg bi svjedok teretio optužene Obrada Radovanovića, Zahida Delića i Matu Delića za nešto što nisu učinili i u čemu nisu učestvovali, pri tome posebno imajući u vidu činjenicu da je isti izvršenje krivičnog djela priznao već u istrazi, da je tom prilikom na skoro identičan način iskazivao o svojoj, ali i u ulozi drugih optuženih u izvršenju krivičnog djela, te da je sa postupajućim tužiocem u momentu svjedočenja već bio zaključio sporazum o

priznanju krivice (dana 11.01.2021. godine). Takođe, Sud je iskaz svjedoka Zolotića, u pogledu odlučnih činjenica, našao saglasnim sa ostalim dokazima kako subjektivne tako i objektivne prirode, prvenstveno iskazom i izvještajem prikriivenog istražioca Dušana, ali i sadržajem audio i video snimaka provođenja posebnih istražnih radnji, te drugim dokazima koje će Sud u nastavku cijeniti.

71. Da se navedeni događaj, u pogledu odlučnih činjenica, desio upravo na način kako je to u svom iskazu opisao svjedok Virsan Zolotić, potvrdio je i **prikriiveni istražilac Dušan**, kako u svom iskazu datom na glavnom pretresu tako i u svom pismenom izvještaju. Tako je prikriiveni istražilac Dušan u svom iskazu potvrdio da je tokom mjeseca februara 2019. godine, nije siguran, ali ostavlja mogućnost da je to bilo 23.02.2019. godine, postupao u ovom predmetu koji je nosio kodni naziv "Brend" po naredbi Suda BiH od 15.02.2019. godine za provođenje posebnih istražnih radnji korištenje prikriivenih istražilaca i korištenje informatora iz člana 116. stav 2. tačka e) ZKP BiH i simulovani i kontrolisani otkup predmeta i simulovano davanje potkupnine iz člana 116. stav 2. tačka f) ZKP BiH o čemu je sačinio pismeni izvještaj. Prije toga, od strane operativnog tima Državne agencije za istrage i zaštitu BiH je bio upoznat da je prethodno Obrad Radovanović ponudio informatoru ove Agencije uvoz polovne bijele tehnike za 150 Eura preko graničnog prelaza Šamac, te da su navedene posebne istražne radnje primjenjivali upravo na graničnom prelazu Šamac prilikom uvoza polovne bijele tehnike preko tog prelaza kombi vozilom marke Mercedes, žute boje. Na granični prelaz Šamac su došli iz Slavenskog Broda, Republika Hrvatska, kombijem na kojem se nalazila polovna bijela tehnika- aparati za kućanstvo. Informator je vozio kombi, a on je bio na mjestu suvozača. Svjedok je potvrdio da je prije polaska iz Slavenskog Broda informator komunicirao sa Obradom putem telefona i da su imali informaciju da mogu doći na granični prelaz Šamac jer Obrad u 19,00 sati preuzima smjenu. Pojasnio je da se toga dobro sjeća jer su tražili mjesto gdje ima internet kako bi informator kontaktirao Obrada. Po dolasku na granični prelaz Šamac, prvo su prošli kontrolu granične policije a potom su upućeni na kućicu u kojoj su sjedili carinici. Nije mu poznato da li je kritične prilike Obrad bio na graničnom prelazu, on ga nije vidio. U kućici je bio carinik sa naočalama i frčakvom kosom koji ih je pitao šta prevoze, na šta mu je informator odgovorio da imaju dogovor sa Obradom, nakon čega je kućici prišao još jedan ćelavi carinik i pitao ih "Je li Žučino ili Obradovo?" Jedan od te dvojice carinika, ne može se sjetiti koji tačno, rekao im je da parkiraju vozilo pored. Izašao je iz kombija. Pored kombija se nalazio još jedan carinik starije životne dobi koji je pušio cigaru. Dvojica carinika (carinik sa frčakvom kosom i ćelavi carinik) su prišli kombiju, rekli su informatoru da otvori vrata od kombija, što je informator i učinio, i samo su *pro forme* pogledali robu, nisu izvršili detaljan pregled robe koja se nalazila u kombiju. Onda ih je ćelavi carinik pitao kako su se dogovorili sa Obradom i informator je rekao 150 E. Nije carinik sa frčakvom kosom i naočalama tražio novac, ali mu je informator prethodno rekao da ima dogovor sa Obradom. Tom prilikom, kako je naveo svjedok, carinik starije životne dobi i carinik sa frčakvom kosom su bili u neposrednoj blizini i mogli su čuti sve što je govorio ćelavi carinik. Ćelavi carinik je tražio da se plati. Ušli su u prostoriju graničnog prelaza gdje je ćelavom cariniku, bez prisustva carinika sa frčakvom kosom i starijeg carinika, dao 150 E. Po izlasku iz prostorija, stariji gospodin je pitao nešto ćelavog carinika, ćelavi je rekao da je to to i da se dalje sami snalaze, nakon čega su on i informator napustili granični prelaz Šamac i udaljili se na sigurno mjesto. Potom je on prešao u službeno vozilo, a kombi sa polovnom bijelom tehnikom je od strane operativne podrške Agencije ispraćen do krajnje destinacije. Sve navedeno je zadokumentovao audio i video materijalom koji je predao službi za operativnu podršku koja je sačinila CD.

72. Iskaz svjedoka Dušana, u cjelosti je saglasan i sa **pismenim izvještajem** koji je ovaj svjedok sačinio u svojstvu prikrivenog istražioca na okolnosti provođenja posebnih istražnih radnji korištenje prikrivenih istražilaca i korištenje informatora iz člana 116. stav 2. tačka e) ZKP BiH i simulovani i kontrolisani otkup predmeta i simulovano davanje potkupnine iz člana 116. stav 2. tačka f) ZKP BiH dana 23.02.2019. godine, a koje posebne istražne radnje su provođene po naredbama Suda BiH¹¹ kao i audio i video snimcima koji su takođe uloženi u sudski spis kao dokaz.

73. Tako iz izvještaja prikrivenog istražioca "Dušana" broj: 16-04/2-04-1-511-57/18 od dana 24.02.2019. godine (dokaz T-4) poizilazi da je dana 23.02.2019. godine, prikriveni istražilac u Slavanskom Brodu, Republika Hrvatska, oko 20,30 sati zajedno sa informatorom "Fanatikos" došao do njegovog kombija koji je bio parkiran na bezinskoj pumpi "Apios" u blizini trgovačkog centra "Pevec". Po dolasku do kombija, informator je otvorio vrata, prikriveni istražilac je pregledao i slikao tovar koji se nalazio u kombi vozilu, nakon čega su se uputili prema graničnom prelazu Šamac. Prije nego što su došli na granični prelaz Šamac, informator je putem mobilne aplikacije viber dogovorio i potvrdio sa Obradom Radovanovićem da može doći na carinu sa tehničkom robom koju uvozi u BiH kada je on u smjeni na graničnom prelazu Šamac, odnosno dana 23.02.2019. godine, od 19,00 sati. Istog dana, oko 22,00 sata, prikriveni istražilac i informator su stigli na granični prelaz Šamac te su, po prolasku kontrole od strane Granične policije, pristupili carinskoj kontroli. Tom prilikom, kombi vozilom kojim su prevozili polovnu tehničku robu je upravljao informator Fanatikos koji se obratio cariniku koji se nalazio u carinskoj kućici rekavši mu da je imao dogovor sa kolegom i da vozi neke polovne stvari, na šta je carinik upitao "S kim, jesi se čuo s nekim, jel sa Obradom? Žučo, jel? Nemate ništa drugo?" Nakon što je informator potvrdno odgovorio, dodao je da u vozilu nema ništa sem navedenih stvari. U nastavku razgovora, do carinske kućice je došao drugi carinik, starosti oko 50 godina, srednjeg rasta, bez kose te pitao "Jel Žučino? Kako si se ti sa Obradom dogovorio? C.jena?" na šta mu je informator odgovorio "Rekao je ono 150..." Nakon toga, dobili su upute od navedenih carinika da pomjere vozilo. Nakon pomjerenja vozila na desnu stranu, vidjeli su još jednog carinika starosti od oko 60-65 godina koji je bio u blizini i pušio cigaru. Nakon što su parkirali kombi i izašli iz kombija, kombiju su prišla navedena 2 carinika od carinske kućice, osim opisanog carinika bez kose, i drugi carinik iz kućice, starosti oko 45 godina, srednjeg rasta, kovrdžave kose koji je nosio naočale. Tada je informator otvorio zadnja vrata kombija, nakon čega su navedena dva carinika vizuelno pogledala tehničku robu koja je bila u kombiju te su rekli da je sve u redu, dok je stariji carinik koji je tu stajao u blizini sve slušao i gledao. Tada je carinik bez kose zatražio novac, a prikriveni istražilac ga je pitao kako će mu dati na šta mu je carinik bez kose rekao da krene sa njim i uveo ga u carinske prostorije u neposrednoj blizini. Po ulasku na hodnik, prikriveni istražilac je iz džepa izvadio novčani iznos od 150 Eura, carinik je prebrojao novac, stavio u džep i rekao to je to, nakon čega su izašli iz prostorije i krenuli prema kombiju. Poslije predaje novca, isti carinik se prikrivenom istražiocu i informatoru obratio sa riječima da se dalje snalaze sami. U tom momentu, stariji carinik je tada nešto upitao ćelavog carinika i isti mu je nešto odgovorio, što prikriveni istražilac nije čuo. Prikriveni istražilac je potom upitao "je li to to" na šta mu je carinik bez kose odgovorio da je to to, a nakon čega su se uz pozdrav, kombi vozilom udaljili sa nevedene lokacije. U izvještaju je konstatovano i da je prilikom vršenje službene radnje, prikriveni istražitelj je kod sebe imao uređaje za audio i video snimanje.

¹¹ Naredba Suda BiH broj: S1 2 K 031704 19 Krm od 15.02.2019. godine

74. U spis je uložen kao dokaz i CD broj 10 (audio i video zapis) koji je sastavni dio izvještaja prikrivenog istražioca.

75. Da je postojao prethodni dogovor optuženog Obrada Radovanovića sa informatorom Fanatikos o uvozu polovne bijele tehnike preko graničnog prelaza Šamac bez vršenja obaveznog carinskog nadzora i naplate carinskih dažbina za novčani iznos od 150 Eura, te da je optuženi Mato Delić već bio upoznat sa tim dogovorom, pored iskaza svjedoka Virsana Zolotića i prikrivenog istražioca Dušana, nesporno potvrđuje i *sadržaj audio snimka brcj 5* (CD broj 10) koji je prezentovan na glavnom pretresu od strane svjedoka Mladena Pejića a potom uložen u sudski spis.

76. Iz sadržaja ovog snimka, jasno i nedvosmisleno proizilazi da optuženi Mato Delić, nakon što informator i prikriveni istražilac Dušan dolaze sa kombi vozilom do kućice carinika u kojoj je on sjedio i saopštavaju mu da imaju dogovor sa njegovim kolegom Obradom, pita Fanatikosa je li on Žučo, a potom razgovaraju o polovnoj bijeloj tehnici koja se nalazi na vozilu, nakon čega se u komunikaciju uključuje osuđeni Virsan Zolotić.

“ Dobro večer, polovne su stvari. Imali smo ovcje dogovor sa kolegom tvrcjim ne znam jesi li... Jesil ti Žučo, znači ti si taj? Da. Daj da vidim. Je li samo ove 4 stavke? Znači 4 ove, veš mašine 3, perilica suđa 8, sušilica 5. I to je sve što imate?: 100%, možemo sve istovariti ako nađete... dokle ideš? Tuzla. Jesi li se ti čuo sa nekim? Jesam. S Obradom, Žučo? ...E to je to, sve ok, to ćemo da riješimo... ”

77. Iz sadržaja navedenog audio snimka, takođe nesporno proizilazi kako informator i prikriveni istražilac, nakon što od Mate Delića i Virsana Zolotića dobijaju instrukciju da pomjere vozilo, komentarišu da nema “onog” nesumnjivo misleći na optuženog Obrada Radovanovića. Takođe, audio snimak potvrđuje i kako prikriveni istražilac optuženom Matu Deliću i Virsanu Zolotiću govori da na kombi vozilu nema druge robe sem one koju je već prijavio Matu Deliću, a odmah potom Virsan Zolotić pita prikrivenog istražioca kako se on dogovorio sa Obradom a prikriveni istražilac mu odgovara da su dogovorili novčani iznos od 150 E, nakon čega prikriveni istražilac pita Zolotića gdje će mu predati novac, a Zolotić mu govori da uđu u službene prostorije gdje mu prikriveni istražilac predaje dogovoreni novčani iznos, nakon čega, Zolotić prikrivenom istražiocu govori da je sve u redu i se dalje snalaze sami.

“Kako si se ti s Obradom dogovorio, c.jena, nisi ništa dogovaro? Jesam. Reko je ono 150. Hajde, daj... Kako ću vam dati? Hajde ovamo. Hajd... ”

78. Nakon što Virsan Zolotić i prikriveni istražilac ulaze u službene prostorije, na audio snimku se čuje kako optuženi Zahid Delić razgovara sa informatorom u vezi Obrada kojom prilikom informator saopštava Deliću da je Obrad trebao biti na ulazu, a Zahid Delić spominje neko teretno vozilo.

79. Uvidom u video snimak, a koji je neposredno prezentovan na glavnom pretresu od strane svjedoka Mladena Pejića, a potom uložen u sudski spis, Sud se nesumnjivo uvjerio da kritične prilike optuženi Mato Delić i Virsan Zolotić, a koje prikriveni istražilac označava kao carinika sa kovrdžavom kosom i naočalama (Mato Delić) i carinika bez kose (Virsan Zolotić), nisu izvršili carinski nadzor nad robom koju su uvezili informator i prikriveni istražilac iako su vidjeli da se na kombi vozilu nalazi više komada polovne bijele tehnike koja podliježe naplati carinskih dažbina već su samo letimično pogledali robu, nakon čega Virsan Zolotić pita prikrivenog istražioca kako se dogovorio sa Obradom Radovanovićem za cijenu. Nakon što im prikriveni istražilac saopštava dogovorenu

cijenu od 150 Eura, Virsan Zolotić odlazi sa prikrivenim istražiocem u službene prostorije kako bi preuzeo novac dok optuženi Mato Delić ostaje kod kombija.

80. Takođe, sadržaj video snimka nesumnjivo potvrđuje da se sve ovo desilo u prisustvu optuženog Zahida Delića, a kojeg prikriveni istražilac označava osobom starije životne dobi koja je pušila cigaru (što potvrđuje i video snimak), koji se kritične prilike nalazio u nesporednoj blizini kombija tako da je bez sumnje vidio da optuženi Mato Delić i osuđeni Virsan Zolotić nisu izvršili obavezan carinski nadzor nad robom koja se nalazila na kombiju, ali i čuo komunikaciju između Virsana Zolotića i prikrivenog istražioca u vezi dogovora prikrivenog istražioca sa optuženim Obradom Radovanovićem u vezi dogovorene cijene kao i kada Virsan Zolotić poziva prikrivenog istražioca da za njim krene u službene prostorije kako bi mu predao dogovoreni novčani iznos.

81. Da se kritične prilike na teretnom motornom vozilu kojim je upravljao informator dok se prikriveni istražilac nalazio na mjestu suvozača nalazila polovna bijela tehnika i to: perilice rublja- 3 komada; sušilice rublja- 5 komada; perilice posuđa- 8 komada i električni šporeti ugradbeni- 4 komada, Sud je utvrdio uvidom u sadržaj **zapisnika o uviđaju** koji je sačinjen od strane Državne agencije za istrage i zaštitu BiH, RK Tuzla, broj: 16-17-04-1-2186/19 od 24.02.2019. godine kao i fotodokumentaciju MUP Tuzlanskog kantona, Sektor kriminalističke policije, Tuzla broj: 08-05/3-8-04.6-1-3693/18 od 25.02.2019. godine.

82. Da je navedena roba podlijegala naplati carinskih dažbina te da vrijednost neplaćenih carinskih dažbina na robu koja se nalazila na kombi vozilu marke Mercedes Benz žute boje iznosi 104,52 KM, proizilazi iz zapisnika o procjeni vrijednosti robe RC Banja Luka, CI Banja Luka (dokaz T-17) koji je sačinila Komisija UIO za procjenu vrijednosti robe oduzete u krivičnom i prekršajnom postupku, zaplijenjene u upravnom postupku i ustupljene u korist BiH, na zahtjev Tužilaštva BiH.

83. Svjedoci Bejto Halilović i Mladen Pejić, zaposleni u Državnoj agenciji za istrage i zaštitu BiH na poslovima istražilaca, u svojim iskazima na glavnom pretresu su potvrdili da su u konkretnom predmetu u okviru akcije kodnog naziva „Brend“ provodili istražne radnje i ostvarili saradnju sa informatorom Agencije naziva Fanatikos koji im je prenio informaciju u vezi nezakonitih radnji službenika UIO BiH u Carinskom referatu na graničnom prelazu Šamac, odnosno da mu Obrad Radovanović nudi da, za određeni novčani iznos, preko graničnog prelaza Šamac uveze u BiH polovnu bijelu tehniku bez provođenja carinskog nadzora i plaćanja carinskih dažbina.

84. Tako je **svjedok Bejto Halilović** u svom iskazu na glavnom pretresu naveo da je kao vođa tima postupao u akciji kodnog naziva Brend koja je provedena 2019. godine na Carinskoj ispostavi Šamac, te da je početna saznanja u vezi nezakonitih radnji više službenika UIO na graničnom prelazu Šamac, zajedno sa kolegom Mladenom Pejićem, zaprimio je od informatora Agencije Fanatikosa sa kojim je saradivao i ranije, a čije informacije su se ispostavile tačnim. Tako je svjedok naveo da im je početkom 2019. godine ovaj informator saopštio da službenici UIO–carinici na graničnom prelazu Šamac vrše nezakonite radnje na način da traže novac od uvoznika polovne bijele tehnike u BiH kako im ne bi vršili carinsku kontrolu. Konkretno, informator Fanatikos im je prenio informaciju da mu je Obrad Radovanović ponudio da mu se javi kad bude uvezio bijelu tehniku i da mu je dao svoj broj telefona da ga nazove kad on bude u smjeni te da neće morati da plati carinske dažbine a da njemu da za to manje od 200 Eura. O ovoj informaciji su sačinili službenu zabilješku koja je dostavljena kontroloru informatora, nakon čega su se obratili Tužilaštvu BiH i otvorili predmet prema osumnjičenim a potom i zatražili provođenje posebnih istražnih radnji. Poznato mu je da su u u okviru akcije

Brend, po naredbi Suda BiH, provedene posebne istražne radnje iz člana 116. stav 2.tačke tačke a), d), i e) i f) ZKP BiH, a poznati su mu i rezultati istih. Takođe mu je poznato da je dana 23.02.2019. godine izvršena posebna istražna radnja simulovani i kontrolisani otkup predmeta i simulovano davanje potkupnine iz člana 116. stav 2. tačka f) ZKP BiH od strane prikrivenog istražioca Dušana i to novčanicama SIPA-e koje su namijenjene za tu svrhu i koje su bile označene. Nakon toga, kombi vozilo kojim je uvezena polovna bijela tehnika preko graničnog prelaza Šamac ispraćen je do Tuzle gdje je izvršen uviđaj i popisana bijela tehnika koja se nalazila na istom.

85. **Svjedok Mladen Pejić** u svom iskazu takođe je potvrdio da je postupao u predmetu kodnog naziva Brend, a nakon zaprimanja informacije o nezakonitim radnjama carinika na graničnom prelazu Šamac od Fanatikosa, registrovanog informatora Agencije, o kojoj su on i Bejto Halilović sačinili službenu zabilješku. Nakon što su navedenu informaciju provjerili, započeli su sa provođenjem posebnih istražnih radnji. Svjedok je u sudnici prezentovao audio i video materijal sačinjen provođenjem posebnih istražnih radnji, a čiji sadržaj je Sud prethodno interpretirao.

86. Sud je iskazima svjedoka Dušana, Bejta Halilovića i Mladena Pejića u cjelosti poklonio vjeru, nalazeći da su njihovi iskazi objektivni i tačni i da su svjedoci na objektivan i vjerodostojan način svjedočili o saznanjima do kojih su došli od registrovanog informatora Agencije Fanatikosa te provođenjem istražnih radnji u ovom predmetu u svojstvu ovlaštenih službenih lica.

87. Navode svjedoka Bejta Halilovića i Mladena Pejića u vezi dobijenih saznanja od informatora Agencije u vezi nezakonitih radnji optuženih, potvrđuje i sadržaj službene zabilješke¹² koju su na okolnost razgovora sa informatorom sačinili ovi svjedoci.

88. Tako je u navedenoj službenoj zabilješci konstatovano da je informator Agencije ovlaštenim službenim licima Agencije Bejtu Haliloviću i Mladenu Pejiću prenio informaciju da mu je carinik na graničnom prelazu Šamac, Obrad Radovanović, dana 11.02.2019. godine, kada je sa kombi vozilom izlazio iz Bosne i Hercegovine na navedenom graničnom prelazu, ponudio da uveze polovnu bijelu tehniku kada on bude u smjeni i da mu neće vršiti carinski pregled vozila, odnosno cariniti robu u kombi vozilu. Za navedeno nečinjenje, zatražio je novčanu naknadu u iznosu od 150 Eura. Tom prilikom, Obrad Radovanović je informatoru rekao da koristi broj telefona ... te da ga kontaktira kada bude planirao ulaziti u BiH sa robom kako bi se dogovorili o tačnom vremenu kada informator treba da bude na graničnom prelazu, odnosno kada će Obrad raditi. Takođe, ovom prilikom, od informatora su dobijena saznanja da više službenika UIO Bosne i Hercegovine- carinika na graničnom prelazu Šamac, uzimaju novac od lica koja vrše uvoz roba u Bosnu i Hercegovinu teretnim motornim vozilima, bez carinskog pregleda, odnosno bez carinjenja robe.

89. I sam optuženi Obrad Radovanović, u svom iskazu koji je dao u istrazi prilikom ispitivanja u Državnoj agenciji za istrage i zaštitu i u Tužilaštvu BiH, a koje će Sud u nastavku cijeliti, nije negirao da je stupio u kontakt sa licem za koje će se ispostaviti da je infortmator Agencije i da je sa istim razgovarao u vezi uvoza polovne bijele tehnike preko Graničnog prelaza Šamac kada on bude u smjeni, te da je istom dao broj svog privatnog mobilnog telefona.

¹² Službena zabilješka Državne agencije za istrage i zaštitu BiH broj: I-16-17-04-1-51/18 od 11.02.2019. godine.

90. Međutim, optuženi Obrad Radovanović je na glavnom pretresu, u svom iskazu koji je dao u svojstvu svjedoka, negirao svoje učešće u izvršenju krivičnih djela na način kako je to opisano u optužnici, odnosno negirajući svoj dogovor sa informatorom Agencije te zahtijevanje i primanje novčanog iznosa od 150,00 E za neprovođenje službene radnje carinskog nadzora i naplate carinskih dažbina nad robom koju je uvezio informator, kao i svoju povezanost sa ostalim optuženim i osuđenim Virsanom Zolotićem radi realizacije dogovorenog, tvrdeći da je svoj posao carinika uvijek obavljao samo u skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima. Tako je svjedok Radovanović naveo da se ne sjeća da je u februaru mjesecu 2019. godine uopšte razgovarao sa licem u vezi uvoza robe bez kontrole, a iako jeste, tvrdi da je njegov razgovor bio u skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima jer se vrlo često dešavalo da su mu se stranke obraćale sa pitanjima u vezi uvoza robe. Moguće da je to bio prikriveni istražilac i da je s njim razgovarao, ali mu je mogao reći samo šta ima pravo da uveze i koliko to košta, bez plaćanja dadžbina, odnosno šta fizičko lice može unijeti u BiH za potrebe domaćinstva. Svjedok je naveo da se dešavalo da su stranke od njega tražile broj telefona radi dodatnih pitanja i konsultacija i da im je ponekad davao svoj broj telefona. Ostavlja mogućnost da je razgovarao sa prikrivenim istražiocem u vezi uvoza polovne bijele tehnike, kao i mogućnost da je istom dao svoj broj telefona. Svjedok je dalje naveo da njegov posao saradnika- carinika na graničnom prelazu Šamac uključuje vršenje kontrole i nadzora putnika, prtljaga i prevoznih sredstava, staranje o arhivi, vršenje naplate u skraćenom postupku CPD, ali i druge poslove i zadatke koji su propisani Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u UIO, Zakonom o carinskom postupku BiH, ali i internim aktima (naredbama i uputstvima) koje donosi direktor UIO. Sa sadržajem akata ih, po potrebi, upoznaju šefovi smjena i po tim aktima postupaju svakodnevno. Sjeća se da je postojao interni akt Upozorenje koje je donio direktor UIO u januaru 2019. godine da zaposleni u UIO moraju stranke (fizička i pravna lica) upoznavati sa njihovim pravima i obavezama, te da će se u suprotnom, pokrenuti disciplinski postupak protiv carinika. Dakle, carinici su bili dužni stranke upoznati sa njihovim pravima u vezi uvoza. Pojasnio je da su se pitanja stranaka odnosila na uvoz polovnih i novih roba i kakva su njihova prava prilikom uvoza istih, odnosno koliko iznose carinske dažbine, a carinici su im bili dužni objašnjavati. Ukoliko se radilo o uvozu polovne bijele tehnike, vršio se pregled robe i carinska osnovica je obično u tim slučajevima bila mala. Stranka nakon pregleda nastavlja svoj put u unutrašnjost BiH. Može se desiti i da stranka nakon što pređe graničnu kontrolu, bude podvrgnuta ponovnoj kontroli u dubini teritorije BiH. To radi poseban tim UIO a može i opšta policija –policajac. Ako nema ništa sporno, putnik nastavlja dalje, a ako nešto posumnjaju, vraćaju stranku na granični prelaz na ponovni, detaljan pregled. U svom postupanju kao saradnik carinik koristi Uputu o carinskom postupku u putničkom prometu. Uputom je predviđeno šta se i kada plaća. Da se na robu nekomercijalnog kakaktera koju uvoze fizička lica do 600 KM ne plaćaju carinske dažbine, a preko 600 KM plaćaju. Propisano je istom uputom da se može provesti skraćeni postupak nad robom u vrijednosti 1.500,00 KM koja se uvozi, a koja je nekomercionalnog karaktera. Ako prelazi 1500 KM, ne može se uopšte ocariniti na graničnom prelazu, nego se upućuje na redovan carinski postupak. Na robu komercijalnog karaktera se uvijek plaćaju dažbine. Odluku kojeg je karaktera roba donosi saradnik- carinik u zavisnosti od tipa i vrste robe. Polovna bijela tehnika u većem broju komada u kombiju za njih predstavlja robu komercijalnog karaktera- zavisi od karaktera i stanja robe, koja je količina, za njega kao carinika 20 komada polovnih uređaja (bijela tehnika) predstavlja robu komercijalnog karaktera –može ličiti, zavisi u kojoj količini i mišljenja konkretnog carinika. U dosadašnjoj dugogodišnjoj praksi carinika, desilo mu se samo jednom da je protiv njega pokretnut disciplinski postupak zato što nije pravilno obračunao i naplatio uvozne dažbine jer je bila noć, a granični prelaz Šamac je 2016. godine pretrpio poplavu, pa su sa baterijskim lampama pregledali robu jer nije bilo struje. Disciplinski postupak je okončan i izrečena mu je sankcija

umanjenja plate u iznosu od 20% u periodu od 6 mjeseci. Sem tog propusta, u praksi je imao samo zapažene radne rezultate.

91. U vezi događaja od 23.02.2019. godine, svjedok Radovanović naveo je da je radio u noćnoj smjeni na graničnom prelazu Šamac sa Matom Delić, Zahidom Delićem, Virsnom Zolotićem, Jakubom Tomaševićem i Ivicom Kopicem. Smjena im je započela u 19,00 sati, a završila u 7,00 ujutru. Po dolasku u smjenu, šef smjene pravi raspored. Imaju 5 traka i ljudi se smjenjuju svaka 2 sata na tim trakama kako bi sve strake bile pokrivene. Šef smjene je tog dana bio Zahid Delić i on je tog dana napravio raspored. Ne sjeća se šta je on lično tog dana radio. Sjeća se da je te večeri otišao u grad po večeru. Inače je bio zadužen za nabavku hrane jer je drugim kolegama iz smjene bilo mrsko da idu u grad. Sjeća se da je te večeri u Šamac po večeru otišao oko 19,30 sati i da je ostao do 23,00 sata na piću. Zolotiću je kritične večeri samo javio da će biti večera za 15 min i to porukom na viber. Nije mu napisao da će doći Žučo. Po dolasku iz grada, nije mu se obraćao Zolotić u vezi posla niti mu je govorio o kontrolama koje su se desile u njegovom odsustvu. Nije mu niko spominjao kontrolu vozila u kojem je bio izvjesni Žučo. Nisu uopšte ni pričali o poslu kada se vratio iz grada. Brzo su večerali i otišli na svoja radna mjesta. Nije mu se Zolotić obraćao ni tokom noći, a vidio ga je tek ujutru kada inače završavaju sa smjenom i odlaze svojim kućama. Nije mu Zolotić nikada dao nikakve novce niti je on Zolotiću. Nije mu Zolotić ni pričao o bilo kakvom novcu.

92. Tokom unakrsnog ispitivanja, tužilac je svjedoku predočio dijelove iskaza koji je svjedok dao u svojstvu osumnjičenog prilikom ispitivanja u Državnoj agenciji za istrage i zaštitu dana 26.02.2019. godine¹³ i u Tužilaštvu BiH dana 27.02.2019. godine¹⁴, a čiji je autentičnost svjedok potvrdio nakon predočavanja. Tako je tužilac svjedoku predočio dijelove iskaza iz zapisnika o ispitivanju osumnjičenog od dana 27.02.2019. godine koji glase:

„... Koliko se sjećam u tom vozilu sa kojim je ovo lice došlo, nalazila se jedna ženska osoba koja se meni smješkala te sam ja na kraju i pristao da mu dam svcj brcj mobilnog kcji sam koristio i to Pored navedenog, ja sam tu osobu ispitivao gdje je on prije tu robu uvezio a on mi je rekao da je uvezio robu na GP Gradiška i plaćao 150,00 Eura i on je otišao. Poslje toga ja tu osobu nikad nisam vidio.

„Takođe želim da izjavim da sam u periodu korištenja pauze dobio poruku putem aplikacije Viber od gore spomenute meni nepoznate muške osobe kojom me je on obavještavao da dolazi između 19.00 i 21.00 sat. Ne znam jesam li mu odgovorio, moguće da sam napisao samo OK“

93. Kao i dio iskaza iz zapisnika o ispitivanju osumnjičenog od 26.2.2019. godine koji glasi:

„Nisam se ništa dogovarao sa navedenim licem ali on me je pitao kada radim i ja sam mu rekao kada“

94. Pojašnjavajući navedene razlike u iskazima prilikom ispitivanja u istrazi i prilikom svjedočenja na glavnom pretresu, svjedok Radovanović je uglavnom odgovarao sa „ne

¹³ Zapisnik o ispitivanju osumnjičenog, broj: I-16-17-04-1-511/18 od 26.02.2019. godine

¹⁴ Zapisnik o ispitivanju osumnjičenog, broj: T20 0 KTK 0017080 19 od 27.02.2018. godine

znam“ i „ne sjećam se“, ne dajući bilo kakvo uvjerljivo i razložno objašnjenje iz kojih razloga je u istrazi različito govorio o ovim činjenicama.

95. Stoga je sud iskazima koji je optuženi Radovanović dao u istrazi u dijelovima u kojima su isti prezentovani na glavnom pretresu poklonio vjeru, smatrajući da su ovi iskazi objektivni i tačni, dok je iskaz koji je optuženi dao u svojstvu svjedoka na glavnom pretresu neobjektivan i nepouzdan te dat u namjeri da optuženi olakša svoj procesnopravni položaj i umanjí odnosno isključi krivicu za krivičnopravne radnje koje su mu stavljene na teret. Takođe, Sud iskazu koji je optuženi dao u svojstvu svjedoka na glavnom pretresu nije mogao pokloniti vjeru i iz razloga što isti nije potkrepljen niti jednim drugim izvedenim dokazom, već je upravo suprotan svim drugim dokazima.

96. Dakle, cijeneći sve gore navedene dokaze pojedinačno i u njihovoj međusobnoj vezi, Sud je sa sigurnošću utvrdio da su optuženi Obrad Radovanović, Zahid Delić i Mato Delić svojim radnjama opisanim u činjeničnom dijelu izreke presude, ostvarili sva bitna obilježja bića krivičnih djela Udruživanje radi činjenja krivičnih djela iz člana 249. stav 2. i Primanje poklona i drugih oblika koristi iz člana 217. stav 1. Krivičnog Zakona BiH, a sve u vezi sa članom 29. i 53. istog Zakona. Kako to nesporno proizilazi iz izvedenih dokaza optuženi Obrad Radovanović je *ponudio* informatoru Državne agencije za istrage i zaštitu "Fanatikos" da uveze polovnu bijelu tehniku u BiH iz Republike Hrvatske preko graničnog prelaza Šamac, bez provođenja postupka carinskog nadzora nad robom i naplate carinskih dažbina i za to *zatražio i primio poklon* u vidu novca u iznosu od 150 Eura od kojeg iznosa je 100 Eura zadržao za sebe, dok je optuženi Mato Delić, zajedno sa sada osuđenim Virsanom Zolotićem, znajući za takav prethodni dogovor optuženog Obrada Radovanovića sa Fanatikosom i u dogovoru sa optuženim Radovanovićem, dana 23.2.2019. godine, u prisustvu optuženog Zahida Delića, svjesno i voljno *propustio* teretno motorno vozilo marke Mercedes Benz žute boje bez provođenja postupka carinskog nadzora nad robom i naplate carinskih dažbina, iako je znao i vidio da se na njemu nalazi polovna bijela tehnika koja podliježe provođenju carinskog nadzora i naplati carinskih dažbina, te znajući da će prikriveni istražilac za to propuštanje dati novčani iznos od 150 E koliko je i dogovorio sa Obradom Radovanovićem te zajedno sa osuđenim Virsanom Zolotićem primio dogovoreni poklon u vidu novca u iznosu od 150 E za optuženog Radovanovića, dok je optuženi Zahid Delić kao vođa smjene i njihov neposredni pretpostavljeni, iako je znao i vidio da optuženi Delić i osuđeni Zolotić nisu izvršili carinski nadzor nad robom niti naplatili carinske dažbine te da su za to propuštanje primili poklon u vidu novca u iznosu od 150 Eura, *propustio izvršiti dužni nadzor* nad pravilnošću njihovog rada.

97. Biće krivičnog djela Primanje poklona ili drugih oblika koristi ostvareno je u potpunosti obzirom da zahtijevanje ili primanje poklona ili kakve druge koristi za sebe ili drugo lice treba da je povezano sa službenom radnjom službenog ili odgovornog lica, odnosno neophodno je da se time službeno lice obavezuje da u okviru svog službenog ovlašćenja izvrši ili ne izvrši službenu radnju koju ne bi smjelo, odnosno koju bi moralo izvršiti. Ovdje učinilac za nagradu nezakonito postupa. Ovo krivično djelo neće postojati ako je učinjeno službenom licu po nekom drugom osnovu, a ne onom koji se odnosi na vršenje njegove službene dužnosti. *Izvršilac* djela u svim oblicima može biti samo službeno ili odgovorno lice u institucijama BiH, a koje svojstvo su optuženi nesporno imali u vrijeme izvršenja krivičnog djela.

98. Pri tome, za Sud nije *od odlučnog značaja činjenica* što novčani iznos od 100 Eura, koji je optuženi Obrad Radovanović prema izvedenim dokazima zadržao za sebe od

ukupnog iznosa od 150 Eura, a koji su na ime poklona za njega primili optuženi Mato Delić i sada osuđeni Virsan Zolotić i koji mu je predao sada osuđeni Virsan Zolotić za neizvršene službene radnje koje su morali izvršiti, *nje pronađen* prilikom pretresa kod optuženog Radovanovića iako su prema izvedenim dokazima ove novčanice bile obilježene. Ovo posebno iz razloga što je od momenta kada je Virsan Zolotić navedeni novčani iznos predao optuženom Obradu Radovanoviću (dana 23.02.2019. godine) pa do momenta kada je vršen pretres optuženog, putničkog motornog vozila koje koristi i njegove porodične kuće (dana 26.02.2019. godine) protekao vremenski period od 3 dana u kojem vremenskom periodu je optuženi sasvim sigurno navedenim novčanim iznosom raspolagao.

99. Takođe, za Sud nije od odlučnog značaja ni činjenica što nije dokazano da su optuženi Mato Delić i Zahid Delić od navedenog novčanog iznosa dobili "*svcj dio*" a koju činjenicu su potencirale odbrane ovih optuženih, budući da se krivično djelo Primanje poklona i drugih oblika koristi smatra izvršenim i primanjem poklona ili drugih oblika koristi ne samo za sebe, već i za drugoga, a što je u konkretnom slučaju nesporno utvrđeno. Optuženi Mato Delić je nesumnjivo znao da je optuženi Obrad Radovanović sa prikrivenim istražiocem dogovorio novčani iznos od 150 Eura kako ne bi bio izvršen carinski nadzor nad robom i naplaćene carinske dažbine i upravo iz tog razloga je i propustio izvršiti carinski nadzor iako je bio dužan to učiniti jer je vidio da se na kombi vozilu nalazi roba koja podliježe carinskom nadzoru i na koju se plaćaju carinske dažbine. Takođe je vidio kada prikriveni istražilac i Virsan Zolotić odlaze u službene prostorije kako bi Virsan Zolotić primio od prikrivenog istražioca dogovoreni novčani iznos. Činjenica što optuženi Mato Delić nije lično primio navedeni novčani iznos i nije fizički ušao u prostoriju sa prikrivenim istražiocem i Virsanom Zolotićem ne dovodi u sumnju zaključak da je optuženi dijelio istu namjeru kao i osuđeni Virsan Zolotić da za optuženog Obrada Radovanovića prime dogovoreni novčani iznos kao poklon za neizvršavanje službene radnje koju su morali izvršiti. Isto se odnosi i na optuženog Zahida Delića za kojeg je takođe na osnovu izvedenih dokaza nesporno utvrđeno da je sve ovo vidio i čuo, što takođe potvrđuje zaključak da je i ovaj optuženi dijelio istu namjeru kao i optuženi Mato Delić i sada osuđeni Virsan Zolotić.

100. Ovakvo činjenično utvrđenje Suda, nisu mogli dovesti u sumnju ni iskazi svjedoka odbrane i to svjedoka odbrane prvooptuženog Gospe Cvijanović, vođe carinskog referata na graničnom prelazu Šamac koja je svjedočila na okolnosti organizacije rada graničnog prelaza Šamac, sadržaja zadataka carinika po radnim mjestima i kontrole rada carinika, kao ni svjedoka odbrane drugooptuženog Ilije Maroševića, Ivica Kopicća i Jakuba Tomaševića, carinika koji su kritične večeri radili zajedno u smjeni sa optuženim, budući da navedeni svjedoci nemaju nikakva neposredna saznanja o događaju od dana 23.02.2019. godine.

101. Tako je **svjedok Gospa Cvijanović**, u svom iskazu navela da sadržaj radnih zadataka carinika na graničnom prelazu Šamac nije normiran posebnim aktima, da carinici rade onoliko koliko ima posla, te da se ona kao šef stara da ravnomjerno rasporedi poslove na sve carinike u smjeni. Navela je da postoje normativna i unutrašnja akta službe, da se kompletno sve instrukcije i sva uputstva protokolišu, da ih vođa smjene unosi u djelovodnik, te da svi carinici u smjeni moraju biti upoznati sa svim aktima potrebnim za obavljanje njihovih poslova. Sva unutrašnja akta i uputstva obavezuju sve zaposlene na graničnom prelazu i moraju ih poštovati. Između carinika nisu strogo raspodijeljeni poslovi, postoje 4 smjene u koje je raspoređeno po 7 carinika i to vođa smjene i 6 carinika. Na svakom graničnom prelazu, pa i na graničnom prelazu Šamac, imaju ulazne i izlazne trake za putnička i teretna motorna vozila, kao i vagu i sve

trake moraju biti pokrivena saradnicima- carinicima. Svi carinici iz smjene se smjenjuju na trakama kako bi bili ravnomjerno opterećeni. Vođa smjene pravi raspored u kom terminu će koji carinik obavljati koji posao i o tome postoji službena zabilješka. Carinici tokom smjene mogu mijenjati jedni druge ali to se zna jer svaki carinik ima šifru i sve podatke u sistem unosi pod svojom šifrom. Kao vođa carinskog referata na graničnom prelazu Šamac prati radne rezultate carinika na osnovu kojih carinici na kraju godine dobijaju ocjene. Moguće su situacije da carinici koji rade kontrole daju neka pojašnjenja putnicima kada su u pitanju prava uvoza, putnici su dosta neinformisani i vrlo često pitaju za mišljenje. Nije striktno zabranjeno da carinik da neke informacije u vezi prava uvoza i gužvi na graničnom prelazu, ako je to iz njegove nadležnosti. Dakle, svi carinici uključujući i carinike koji rade na kontrolama daju putnicima informacije u vezi korištenja njihovih usluga. Njoj lično nisu dolazile pritužbe na rad carinika na graničnom prelazu Šamac. Inače, pritužbe dobija u pismenoj formi i na njih se carinici moraju izjasniti. Smatra da su Obrad Radovanović i Mato Delić dobri radnici koji su uvijek bili spremni pomoći i zamijeniti druge kolege u radu, a Obrad je imao i dosta dobrih radnih rezultata. Potvrdila je da je jednom prilikom podnijela disciplinsku prijavu protiv Obrada zbog nemara u vršenju službene dužnosti po kojoj je proveden i okončan disciplinski postupak te je Obradu izrečena disciplinska kazna umanjenja plate u iznosu od 30% u trajanju od 3 mjeseca. Carinici nemaju službene mobitele, a nije imala saznanja da zaposlenici na graničnom prelazu Šamac ostvaruju putem svojih privatnih mobitela komunikaciju sa fizičkim ili pravnim licima i drugim licima u vezi dolaska na granični prelaz Šamac i uvoza robe, a da je imala takva saznanja podnijela bi disciplinsku prijavu jer bi u tim radnjama bilo elemenata prekršaja. Nema neposrednih saznanja u vezi događaja od 23.02.2019. godine i za isti je saznala od ovlaštenih službenih lica SIPA-e koji su vršili pretres i koji su joj samo saopštili da su optuženi uzeli neki novac za nešto ali ona ne zna ništa o tome.

102. **Svjedok Ilija Marošević**, u svom iskazu je naveo da je zaposlen u UIO BiH od 2005. godine, a da je u februaru mjesecu 2019. godine bio raspoređen na graničnom prelazu Šamac. Dana 23.02.2019. godine radio je noćnu smjenu zajedno sa Zahidom Delićem, Obradom Radovanovićem, Ivicom Kopicem, Jakubom Tomaševićem, Matom Delićem i Virsanom Zolotićem- njih ukupno 7 i to 6 carinika i vođa smjene. Bila je subota naveče, inače dan kada imaju najmanje posla. Ništa neuobičajeno se nije desilo te večeri. Oni iz smjene svaka 2 sata kruže i smjenjuju se na poslovima i radnim zadacima na trakama. Ne sjeća na kojoj je traci bio raspoređen i gdje se nalazio oko 22,00 sata. Granični prelaz je pokriven kamerama.

103. **Svjedok Ivica Kopic**, u svom iskazu je takođe naveo da je od 2008. godine zaposlen u UIO BiH, kao saradnik carinik na carinskom referatu na graničnom prelazu Šamac gdje je bio zaposlen i dana 23.02.2019. godine. Mijenjao je kolegu Obrada koji nije bio prisutan na graničnom prelazu. Sa njim u smjeni su te večeri bili, između ostalih, Virsan Zolotić, Jakub Tomašević, Ilija Marošević- njih ukupno 7. Vođa smjene ih raspoređuje na svako radno mjesto u trajanju od po 2 sata. Ima ukupno 5 kućica na graničnom prelazu. Nije se te večeri desilo ništa neuobičajeno. Bila je subota naveče kada je smanjen obim posla. Nije siguran, ali misli da se te večeri oko 22.00 sata nalazio na traci za izlaz teretnih vozila. Ne sjeća se da je vidio nikakvo kombi vozilo.

104. **Svjedok Jakub Tomašević**, takođe zaposlen u UIO BiH, granični prelaz Šamac od 1996. godine, a gdje je radio i u februaru mjesecu 2019. godine, u svom iskazu je naveo da je dana 23.02.2019. godine radio noćnu smjenu zajedno sa Obradom Radovanovićem, Virsanom Zolotićem, Zahidom Delićem, Matom Delićem, Ilijom Maroševićem i Ivicom Kopicem. Ne sjeća se na kom radnom mjestu je radio te večeri. Sjeća se da je Obrad otišao po večeru i da je oko 22,00 sata bio u čajnoj kuhinji iz koje se ne može vidjeti

granični prelaz, samo izlaz za teretna vozila izlaz. Ništa neuobičajeno se nije dešavalo te večeri. Svi su radili svoj posao po rasporedu koji pravi šef smjene.

105. I iskazima svjedoka odbrane Gospe Cvijanović, Ilije Maroševića, Ivica Kopića i Jakuba Tomaševića Sud je u cjelosti poklonio vjeru, nalazeći da su ovi svjedoci na objektivni i istinit način govorili o činjenicama o kojima su svjedočili i da su njihovi iskazi pouzdani i tačni. Međutim, iskazi ovih svjedoka nisu u odlučnoj mjeri mogli uticati na utvrđivanje činjeničnog stanja i izvedene zaključke Suda, budući da ovi svjedoci, a kako je Sud već prethodno konstatovao, nemaju nikakvih neposrednih ni posrednih saznanja o krivičnopравnim događajima za koje su optuženi Obrad Radovanović, Zahid Delić i Mato Delić.

106. Sud cijeni da su optuženi u vrijeme izvršenja krivičnih djela bili *uračunljivi* jer nisu postojale okolnosti koje bi dovele u sumnju ovakav zaključak Suda, što znači da su optuženi u vrijeme izvršenja krivičnih djela bili sposobni za rasuđivanje i bili su u mogućnosti da shvate i razumiju značaj svojih radnji, kao i da su bili potpuno sposobni da donose odluke i da shvate njihov značaj te da upravljaju svojim postupcima. Što se tiče vinosti, Sud nalazi da su optuženi krivična djela počinili sa ***direktnim umišljajem*** jer su u vrijeme izvršenja krivičnog djela bili svjesni svih zakonskih obilježja ovih krivičnih djela i htjeli njihovo izvršenje. Optuženi su nesporno duži vremenski period zaposleni u UIO BiH na radnim mjestima carinika tako da su bez sumnje bili upoznati sa postupkom carinjenja robe na graničnim prelazima kao i činjenicom koja roba podliježe naplati carinskih dažbina, te propisima kojima je ovaj postupak regulisan. Dakle, kod optuženih je postojala svijest o izvršenim krivičnim djelima, kao i volja za izvršenjem tih krivičnih djela iz čega se izvodi zaključak da su optuženi u izvršenju krivičnih djela postupali sa direktnim umišljajem. Na osnovu prethodno utvrđenih činjenica, Sud nalazi da su se optuženi svjesno i voljno povezali radi izvršenja krivičnog djela Primanje poklona i drugih oblika koristi i postali pripadnici grupe, te su tako svjesnim i voljnim zahtijevanjem i primanjem poklona za sebe da ne izvrše službenu radnju (optuženi Radovanović) te propuštanjem obavljanja službene radnje i primanjem poklona za drugoga (optuženi Mato Delić) odnosno svjesnim i voljnim propuštanjem nadzora nad pravilnošću rada carinika Mate Delića i Virsana Zolotića te odobravanjem njihovih nezakonitih radnji (optuženi Zahid Delić), dali svoj udio i na odlučujući način doprinijeli izvršenju krivičnog djela Primanje poklona i drugih oblika koristi iz člana 217. stav 1. KZ BiH. Iz sadržaja radnji optuženih proizlazi da su iste rezultat povezanosti i zajedničkog djelovanja i učešća optuženih u izvršenju predmetnog krivičnog djela. Stoga, Sud nije mogao prihvatiti tezu odbrane optuženog Mate Delića da se optuženi samo našao "*u pogrešno vrijeme na pogrešnom mjestu*" i to zahvaljujući sistemu rotacije carinika na trakama svaka 2 sata, budući da iz izvedenih dokaza, a kako je to već obrazloženo, nesporno proizilazi svijest i volja optuženog Mate Delića da zajedno sa drugim optuženim izvrši krivično djelo. Pri tome, za Sud nije sporno da su se optuženi, kao i ostali carinici koji su kritične večeri sa njima radili zajedno u smjeni, po sistemu rotacije, smjenjivali na trakama za ulaz i izlaz putničkih i teretnih motornih vozila svaka 2 sata, a što su potvrdili uglavnom svi saslušani svjedoci. Međutim, izvedeni dokazi sa sigurnošću potvrđuju postojanje prethodnog dogovora i međusobnu povezanost radnji optuženih u izvršenju krivičnog djela, kao i povezanost radnji optuženih sa radnjama sada osuđenog Virsana Zolotića koje su predstavljale jedinstvenu cjelinu i bez kojih krivično djelo ne bi moglo biti počinjeno.

Odluka o kaznama

107. Za krivično djelo Udruživanje radi činjenja krivičnih djela iz člana 249. stav 2. Krivični zakon propisuje novčanu kaznu ili kaznu zatvora do tri godine. Za krivično djelo Primanje poklona i drugih oblika koristi iz člana 217. stav 1. Krivični zakon propisuje kaznu zatvora u trajanju od jedne do deset godina.

108. Cijeneći prvenstveno zakom propisane okvire kažnjavanja za navedena krivična djela, ali i sve okolnosti konkretnog slučaja, a posebno težinu krivičnih djela za koje su optuženi oglašeni krivim, stepen krivice optuženih, njihove ličnosti, raniji život i ponašanje nakon učinjenog krivičnog djela, a posebno doprinos optuženih u izvršenju krivičnog djela, kao i sve druge okolnosti pod kojima su krivična djela učinjena i koje mogu uticati da kazne budu veće ili manje, Sud je optuženim izrekao kazne zatvora i novčane kazne kao u izreci presude.

109. Sud je optuženom Obradu Radovanoviću, za krivično djelo Udruživanje radi činjenja krivičnih djela iz člana 249. stav 2. KZ BiH utvrdio novčanu kaznu u iznosu od 5.000,00 KM, a za krivično djelo Primanje poklona i drugih oblika koristi iz člana 217. stav 1. KZ BiH kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine i 6 (šest) mjeseci te je primjenom odredbi o sticaju iz člana 53. stav 3. KZ BiH, optuženog Obrada Radovanovića osudio na kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine i 6 (šest) mjeseci i novčanu kaznu u iznosu od 5.000,00 KM.

110. Od olakšavajućih okolnosti na strani optuženog **Obrada Radovanovića**, Sud je cijenio lične i porodične prilike optuženog koje se ogledaju u tome da je optuženi porodičan čovjek, oženjen i otac jednog djeteta. Takođe, kao jednu od olakšavajućih okolnosti na strani optuženog, a koja se odnosi na njegov raniji život, Sud je cijenio i činjenicu da optuženi do sada nije osuđivan, što upućuje na zaključak da optuženi nije sklon činjenju krivičnih djela. Otežavajućih okolnosti na strani optuženog Sud nije našao. Prilikom odmjeravanja kazni optuženom Obradu Radovanoviću, Sud je cijenio i doprinos optuženog izvršenju krivičnog djela, nalazeći da je njegov doprinos u konkretnom slučaju znatno veći u odnosu na doprinos optuženih Zahida Delića i Mate Delića budući da je, prema izvedenim dokazima, upravo optuženi sa informatorom dogovorio izvršenje krivičnog djela i da je inicijativa za izvršenje krivičnog djela potekla od ovog optuženog.

111. Sud je optuženom Zahidu Deliću, za krivično djelo Udruživanje radi činjenja krivičnih djela iz člana 249. stav 2. KZ BiH utvrdio novčanu kaznu u iznosu od 3.000,00 KM, a za krivično djelo Primanje poklona i drugih oblika koristi iz člana 217. stav 1. KZ BiH kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine te je primjenom odredbi o sticaju iz člana 53. stav 3. KZ BiH, optuženog Zahida Delića osudio na kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine i novčanu kaznu u iznosu od 3.000,00 KM.

112. Od olakšavajućih okolnosti na strani optuženog **Zahida Delića**, Sud je cijenio činjenicu da je optuženi osoba starije životne dobi, da je porodičan čovjek, oženjen i otac dvoje djece, te da ranije nije osuđivan, što takođe upućuje na zaključak da optuženi nije osoba sklona vršenju krivičnih djela. Kao olakšavajuću, Sud je cijenio i činjenicu da je optuženi stupio u penziju i da ovaj optuženi neće imati priliku da obavlja ovu ili sličnu djelatnost, a samim tim, ni činiti krivična djela protiv službene dužnosti. Otežavajućih okolnosti, Sud na strani optuženog Zahida Delića nije našao. Sud cijeni da je doprinos optuženog Zahida Delića takođe od većeg značaja u izvršenju krivičnog djela posebno kada je u pitanju optuženi Mate Delić, budući da je optuženi Zahid Delić u vrijeme izvršenja krivičnog djela ipak obavljao dužnost vođe smjene i da je bio dužan da

se stara o pravilnosti rada ostalih carinika u smjeni. Okolnost koja je doprinela izricanju ovakve visine kazni jeste samo u tome što je ovaj optuženi ostvario uslove i otišao u penziju i time objektivno onemogućen za činjenjem ovakvih i sličnih krivičnih djela.

113. Sud je optuženom Matu Deliću, za krivično djelo Udruživanje radi činjena krivičnih djela iz člana 249. stav 2. KZ BiH utvrdio novčanu kaznu u iznosu od 1.000,00 KM, a za krivično djelo Primanje poklona i drugih oblika koristi iz člana 217. stav 1. KZ BiH kaznu zatvora u trajanju od 10 (deset) mjeseci te je primjenom odredbi o sticaju iz člana 53. stav 3. KZ BiH, optuženog Matu Delića osudio na kaznu zatvora u trajanju od 10 (deset) mjeseci i novčanu kaznu u iznosu od 1.000,00 KM.

114. Od olakšavajućih okolnosti na strani optuženog **Mate Delića**, Sud je takođe cijenio okolnosti da je porodičan čovjek, oženjen i otac dvoje djece, da ranije nije osuđivan, dok otežavajućih okolnosti na strani ovog optuženog Sud nije našao. Osim navedenih olakšavajućih okolnosti, Sud je s posebnom pažnjom cjenio okolnost da je ovaj optuženi u izvršenju krivičnog djela dao znatno *manji doprinos* za razliku od ostalih optuženih. Ova okolnost, kako je to ranije navedeno, cjenjena je kao *posebno olakšavajuća okolnost*, koja je i imala za posljedicu blaže kažnjavanje ovog optuženog. Prema ocjeni Suda, svi ostali optuženi u ostvarenju posljedica krivičnog djela imali su znatno važnije i aktivnije uloge od njega i svi oni dali su veći doprinos u njegovom izvršenju i ostvarenju posljedica počinjenog krivičnog djela. Kako je to utvrđeno, optuženi se jeste usaglasio sa ostalim izvršiocima u izvršenju krivičnog djela u pravcu da se vozilo sa polovnom robom propusti bez carinskog nadzora iako je to bila i njegova obaveza, u čemu nema dileme. Dok *optuženi Radovanović* vrši pripreme i dogovara izvršenje krivičnog djela, *optuženi Zolotić* preuzima na sebe sve aktivnosti u vezi daljih radnji kako bi se vozilo sa robom propustilo bez preduzimanja carinskog nadzora, a koju je trebalo i moralo podvesti pod carinski nadzor, preuzima novac na ime optuženog Radovanovića i na kraju taj novac predaje optuženom Radovanoviću. Za sve to vrijeme *optuženi Delić Zahid* kao vođa smjene i njihov neposredni pretpostavljeni, čija je obaveza da *rukovodi radom smjene i da se stara o pravilnosti rada zaposlenih u smjeni u pogledu primjene propisa, a u slučaju da postoje elementi carinskog prekršaja preduzima odgovarajuće mjere; po potrebi vrši pregled robe u postupku carinjerja. Međutim*, iako je znao i vidio da optuženi Delić i osuđeni Zolotić nisu izvršili carinski nadzor nad robom niti naplatili carinske dažbine te da su za to propuštanje primili poklon u vidu novca u iznosu od 150 Eura, *propustio je izvršiti dužni nadzor* nad zakonitošću i pravilnošću njihovog rada. Optuženi Delić Mato *propustio* je teretno motorno vozilo bez provođenja postupka carinskog nadzora nad robom i naplate carinskih dažbina iako je kao ovlašćeno lice zatečen na mjestu gdje se to radi i obavezan da to uradi, a nesporno je da je vidio da se na vozilu nalazi roba koja podliježe provođenju carinskog nadzora i naplati carinskih dažbina, znajući da će se za to propuštanje dati novčani iznos od 150 Eura. Dakle, i ovaj optuženi doprinio je izvršenju krivičnog djela i sve radnje koje nije preduzeo dovoljne su u pogledu krivične odgovornosti. Međutim, poredeći ove radnje sa radnjama drugih optuženih onda svakako ima razlike u količini i zbog te razlike Sud je našao da se svrha kažnjavanja kod njega može postići i sa ovom, ublaženom kaznom.

115. Sud cijeni da su izrečene kazne srazmjerne težini počinjenih krivičnih djela i stepenu krivice optuženih, a posebno doprinosu optuženih u izvršenju krivičnog djela i da će se izrečenim kaznama moći postići svrha kažnjavanja, te da izricanje kazne zatvora u dužem vremenskom trajanju i novčanih kazni u većem iznosu nije nužno radi krivičnopravne zaštite s obzirom na sve utvrđene okolnosti. Izricanju visine ovih kazni posebno je doprinijela okolnost da optuženi ranije nisu osuđivani pa je Sud ubjeđenja da će ove vrste i visine kazni sasvim dovoljno uticati na optužene da više ne čini krivična djela.

Istovremeno izrečene kazne imaju svoj uticaj i u pogledu ostvarenja generalne prevencije na način da će svaki potencijalni počinitelj dobro razmisliti šta ga čeka ukoliko se upusti u izvršenje ovog ili sličnog krivičnog djela.

Odluka o oduzimanju imovinske koristi od optuženog Obrada Radovanovića

116. Članom 110. KZ BiH kao opšte načelo propisano je da *niko ne može zadržati imovinsku korist pribavljenu krivičnom djelom*, dok je odredbom stava 2. istog člana propisano da će se *korist iz stava 1. ovog člana oduzeti sudskom odlukom kojom je utvrđeno da je krivično cjelo učinjeno, pod uslovima propisanim ovim zakonom*. Takođe, odredbom člana 217. stav 4. KZ BiH propisano je da će se primljeni dar ili imovinska korist oduzeti.

117. Odredbom člana 111. stav 1. KZ BiH određeno da će se od učinitelja oduzeti novac, predmeti od vrijednosti i svaka druga imovinska korist koja je pribavljena krivičnim djelom, a ako oduzimanje nije moguće, učinitelj će se obavezati na isplatu novčanog iznosa srazmjernog pribavljenoj imovinskoj koristi.

118. U skladu sa navedenim zakonskim odredbama, Sud je od optuženog Obrada Radovanovića oduzeo imovinsku korist pribavljenu izvršenjem krivičnog djela u iznosu od 100 Eura (stotinu eura), određivši da je navedeni novčani iznos odnosno njegovu protivvrijednost izraženu u konvertibilnim markama prema važećem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine na dan uplate, optuženi dužan uplatiti u korist budžeta BiH u roku od 30 (trideset) dana od dana pravosnažnosti presude.

119. Visinu imovinske koristi koju je optuženi Obrad Radovanović stekao izvršenjem krivičnog djela Primanje poklona i drugih oblika koristi iz člana 217. stav 1. KZ BiH za koje je oglašen krivim, Sud je utvrdio cijeneći pismeni izvještaj i iskaz prikriivenog istražioca Dušana koji je jasno naveo da je kritične prilike Virsanu Zolotiću predao novčani iznos od 150 Eura, a što potvrđuje i sadržaj audio snimka kao i iskaz Virsana Zolotića, te iskaz svjedoka Virsana Zolotića koji je potvrdio da je navedeni novčani iznos predao optuženom Radovanoviću, a da mu je optuženi po završetku smjene, od tog iznosa dao 50 Eura (novčani iznos od 50 Eura je već oduzet od Virsana Zolotića po pravosnažnoj presudi Suda BiH broj: S1 2 K 039725 21 K od 11.02.2021. godine). Budući da nema dokaza da je od preostalog novčanog iznosa od 100 Eura optuženi Obrad Radovanović određene novčane iznose dao optuženim Zahidu Deliću i Mati Deliću, Sud nalazi utvrđenim da je optuženi Radovanović preostali novčani iznos od 100 Eura zadržao za sebe.

Odluka o oduzimanju predmeta

120. Na osnovu člana 74. KZ BiH, Sud je od optuženog Obrada Radovanovića oduzeo mobilni telefon marke HUAWEI, IMEI broja 862939030137018 sa SIM karticom korisničkog broja ..., a koji je od optuženog privremeno oduzet na osnovu potvrde o privremenom oduzimanju predmeta Državne agencije za istrage i zaštitu, broj: broj: 16-17/1-26/19 od 26.02.2019. godine.

121. Ovakvu odluku, Sud je donio nalazeći nesporno dokazanim da je optuženi Obrad Radovanović navedeni mobilni telefon koristio u izvršenju krivičnih djela za koja je oglašen krivim i to u komunikaciji sa informatorom Agencije Fanatikosom i osuđenim Virsanom Zolotićem, a što su nedvosmisleno potvrdili prikriiveni istražilac Dušan (da je informator

prije njihovog dolaska na granični prelaz Šamac dana 23.2.2019. godine ostvario kontakt sa optuženim Radovanovićem) kao i svjedok Virsan Zolotić (da mu je optuženi Radovanović sa svog mobilnog telefona putem aplikacije viber dana 23.2.2019. godine poslao poruku da će doći njegov prijatelj Žučo i da ga propuste bez vršenja carinskog nadzora). Prilikom donošenja ovakve odluke, Sud je imao u vidu i iskaz svjedoka Gospe Cvijanović koja je potvrdila da carinici na graničnom prelazu Šamac nisu posjedovali službene mobilne telefone, što takođe potvrđuje zaključak Suda da je optuženi sa informatorom i Virsanom Zolotićem komunicirao sa svog privatnog mobilnog telefona. Takođe, i sam optuženi je prilikom ispitivanja u istrazi potvrdio da je licu za koje se kasnije ispostavilo da je informatory Agencije dao svoj broj telefona ..., a koji broj je upravo i bio korisnički broj u mobilnom telefonskom aparatu koji je privremeno oduzet od optuženog.

122. Na ovakvu odluku Suda, nije bila od uticaja činjenica što navedene poruke nisu pronađene u memoriji navedenog telefona, budući da je, a kako je na glavnom pretresu jasno naveo vještak Mladen Stupar, razlog za to što je navedeni telefon posjedovao korisničku šifru zbog čega nije bilo moguće analizirati njegovu memoriju nijednom od oprema koja je vještaku bila na raspolaganju u okviru struke, a što potvrđuje i sadržaj izvještaja Agencije za forenzička ispitivanja i vještačenja o izvršenom vještačenju broj: 14-4-1-04-1-205-6/19 od 13.12.2019. godine.

Odluka o imovinskopravnom zahtjevu

123. U skladu sa članom 198. stav 2. ZKP BiH, Sud je usvojio imovinskopravni zahtjev Pravobranilaštva BiH¹⁵ postavljen tokom glavnog pretresa i optužene Obrada Radovanovića, Zahida Delića i Matu Delića obavezao da solidarno nadoknade štetu Bosni i Hercegovini u iznosu od 78,39 KM ($\frac{3}{4}$ od novčanog iznosa od 104,52 KM), a koji iznos su optuženi dužni uplatiti u korist budžeta BiH u roku od 30 (trideset) dana od dana pravosnažnosti presude.

124. Ovakvu odluku Sud je donio nalazeći da podaci ovog krivičnog postupka pružaju pouzdan osnov da su optuženi svojim radnjama oštetili budžet BiH u navedenom novčanom iznosu, a koji iznos predstavlja $\frac{3}{4}$ od ukupnog iznosa štete koja prema zapisniku o procjeni vrijednosti robe RC Banja Luka, CI Banja Luka koji je sačinila komisija za procjenu vrijednosti robe iznosi 104,52 KM. Preostali iznos od $\frac{1}{4}$ je obavezan da plati osuđeni Virsan Zolotić.

Odluka o troškovima krivičnog postupka

125. Na osnovu odredbe člana 188. stav 1. ZKP BiH, Sud je optužene Obrada Radovanovića, Zahida Delića i Matu Delića obavezao da nadoknade troškove krivičnog postupka o čijoj će visini, u skladu sa odredbom člana 186. stav 2. ZKP BiH, Sud odlučiti posebnim rješenjem, nakon što pribavi potrebne podatke.

126. Ovakvu odluku, Sud je donio imajući u vidu da je Sud optužene oglasio krivim i da tokom postupka Sudu nisu predočeni dokazi iz kojih bi se moglo zaključiti da bi plaćanjem

¹⁵ Imovinskopravni zahtjev Pravobranilaštva BiH, broj: 04-3-10-5-A-2/21 od 16.02.2021. godine - dokaz T-23

troškova krivičnog postupka bila ugrožena egzistencija optuženih ili osoba koje su optuženi dužni izdržavati po zakonu. Pored toga, optuženim su presudom izrečene i novčane kazne, zbog čega, po ocjeni Suda, takođe nema mjesta donošenju odluke o oslobađanju optuženih od obaveze plaćanja troškova krivičnog postupka u smislu odredbe člana 188. stav 4. ZKP BiH.

ZAPISNIČAR:

**Pravni savjetnik-asistent
Jelena Simić-Skoko**

S U D I J A

Stanko Blagić

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude može se izjaviti žalba Apelacionom odjeljenju ovog Suda u roku od 15 dana od dana prijema pismenog otpravka presude.